İŞKUR

2017

AMASYA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

AMASYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Mustafa ASLIMERT

Sinan SARIKAŞ

SUNUŞ

Günümüz dünyasının ve gelişen ülkemizin en önemli sorunlarının başında kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam oluşturulamaması meseleleri gelmektedir. Bu iktisadi sorunlar aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için çok ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkileşimli ve verimli olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası programlarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR, sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını, ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu, genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen diğer tüm kesimlere teşekkür ediyor, Amasya İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Dr. Osman VAROL
Amasya Valisi

ÖNSÖZ

İlimizin İşgücü Piyasası Analiz çalışması, Genel Müdürlüğümüzün talimatları ile ilimizde 329 işyeri ziyaret edilerek yapılmış, ziyaret çalışmalarında 227 işverenimiz anketimize cevap vermiştir. Elde edilen bilgiler kurumumuz personelince de derlenerek rapor haline getirilmiştir.

Bu çalışmanın amacı; ilimiz işgücü piyasasında oluşabilecek orta ve uzun vadeli işgücü ihtiyacının isabetli ve zamanında temin edilmesidir. İşsizlikle mücadelenin başta Türkiye olmak üzere dünya ülkeleri için taşıdığı önem, bu alanda ciddi ve kapsamlı çalışmaların yapılmasını gerekli kılmıştır.

İşsizlik sosyal bir olgu olarak ülkeler için önemli bir sorun oluşturmaktadır. Dünya ölçeğinde ekonomileri etkileyen ve giderek artma eğilimi gösteren işsizliğin, çözüm yollarını araştırmak, etkilerini azaltmak ve bulmak temel hedefimizdir. Farklı görüşlerdeki verileri kamuoyu ile paylaşmak, işsizlik sorunu ile ilgili makro planda çözüm önerileri üretmek, mikro çapta ise çalışmalar gerçekleştirmek ve ilin işgücü piyasasını etkin bir şekilde gözetim altında tutmak diğer önemli hedeflerimizdendir. Amasya ili işgücü piyasası analiz çalışması da böyle bir ihtiyacın varlığından dolayı yapılmıştır. Amasya ili işgücü piyasası devletimizin teşvik uygulamaları ile birlikte hızlı bir değişim içerisindedir. Bu değişim işgücü piyasasında çeşitliliği de beraberinde getirmektedir.

Bu analiz çalışması esas olarak kolektif bir çalışmanın ürünü olarak değerlendirilmelidir, çünkü işgücü piyasası analizi önce sağlıklı bir veri tabanı oluşturularak yapılır. Bu da ilin belirli bölgelerindeki işyerlerinin taranması ile mümkündür. Buradan elde edilen veriler tasnif edilmiş ve istatistikî değerlendirmelere tabi tutulmuştur. Bu saha çalışmaları kapsamında toplanan bilgiler ışığında derlenen analiz raporu ekipte bulunan il müdürlüğümüz personelinin özverili çalışmaları sayesinde tamamlanmıştır. Analiz çalışmasındaki önerilerin hayata geçmesi ve okuyucularına faydalı olması dileklerimle, emeği geçen tüm personelime teşekkür ederim. Saygılarımla.

Osman YILMAZ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Aktif İşgücü Programları 7
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 46
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 53
SONUÇ 58
EKLER 61
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 61

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016) ... 7
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 8
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 9
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 9
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 10
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 11
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 11
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 12
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 12
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 15
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 23
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 25
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 27
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 27
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 28
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 30
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 30
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 34
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 36
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 38
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 39
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 39
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 40
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 42
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 43
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 44
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 45
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 46
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 48
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 49
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 52
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 53
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 54
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 55
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 56

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 6
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 26
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 29
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 32
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 35
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 37
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 47
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 47
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 49
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 50
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 51
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 57

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Amasya İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 329 işyeri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı 227'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Amasya ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 11 bin 467 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 8 bin 673 çalışan erkeklerden, 2 bin 794 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 53,2'si, kadınların ise yüzde 58,4'ü İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 51 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 117'dir. Amasya ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Amasya ilinde açık iş oranı yüzde 3,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Amasya ili açık iş oranı bakımından 1,8 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,2 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Amasya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yaklaşık yüzde 57'dir. Ayrıca söz konusu meslek grubu yüzde 6,4 ile açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur. Amasya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Konfeksiyon İşçisi, Mermer İşçisi, Makineci (Dikiş), Bayan Terzisi, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Mermer Ebatlandırma İşçisi, Satış Danışmanı, Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı). İl genelinde açık işlerin yüzde 19,8'i için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Amasya ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 100'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Amasya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 43,4'ü söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Amasya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Mermer İşçisi ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri

takip etmektedir. Amasya ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Amasya ilinde işverenlerin yüzde 25,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 1,3 ile Türkiye genelinden 1,1 puan fazla olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Amasya İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Amasya İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Amasya ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Amasya ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

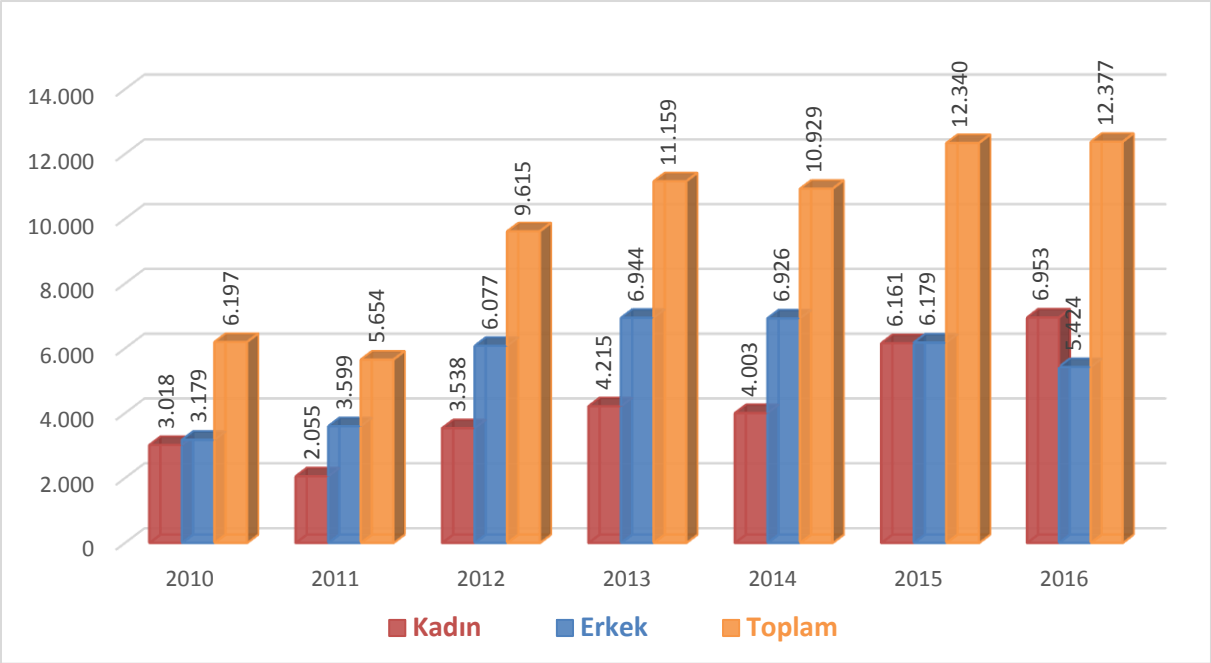

Kaynak: İŞKUR

Amasya ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 12 bin 377 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 5 bin 424 tanesini erkekler, 6 bin 653'ünü kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 6 bin 180

tane artmıştır. Bu artışın 3 bin 635 tanesini kadınlar, 2 bin 245 tanesini erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yüzde 43,7'si kadınlardan, yüzde 56,3'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.193	1.556	3.749
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1.141	170	1.311
SATIŞ DANIŞMANI	248	168	416
BÜRO MEMURU (GENEL)	192	103	295
SEKRETER	239	9	248
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	201	35	236
ÖN MUHASEBECİ	139	88	227
GARSON (SERVİS ELEMANI)	42	152	194
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	131	41	172
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA		166	166

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Amasya ilinde mesleklere göre kayıtlı başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 3 bin 749 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %53,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise erkeklere oranla Sekreter mesleğinin özellikle öne çıktığı görülmektedir. Erkeklerde ise Şoför (Yük Taşıma) mesleğinin öne çıktığı görülmektedir. Bu doğrultuda kadınların erkeklere göre daha fazla aktif olarak iş arama eğiliminde olduğu söylenebilmektedir. Bu durum erkeklerin işgücüne katılımının yüksek olmasının yanında kadınların eğitim seviyesinin artması ile işgücüne katılımının artmasının bir sonucudur. Böylelikle Kurumumuza yapılan başvurulara da bu durum yansımaktadır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Amasya ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

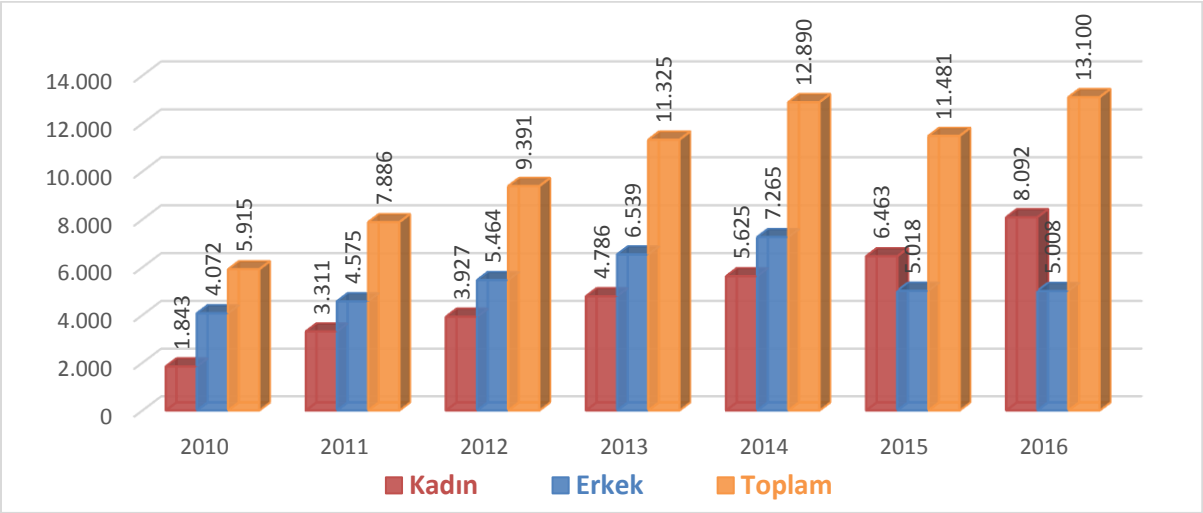

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Amasya ilinde İŞKUR'a kayıtlı 5 bin 915 işsizin 4 bin 72'si erkeklerden, geri kalan bin 843 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 13 bin 100 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında bin 843 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık üç kat artarak 8 bin 92'ye yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.421	1.365	3.786
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1.466	195	1.661
SATIŞ DANIŞMANI	268	128	396
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	312	42	354
BÜRO MEMURU (GENEL)	237	93	330
SEKRETER	289	11	300
ÖN MUHASEBECİ	171	84	255
AŞÇI YARDIMCISI	220	16	236
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA		190	190
GARSON (SERVİS ELEMANI)	40	137	177

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Amasya ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Amasya ilinde Kuruma kayıtlı 3 bin 786 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Amasya ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %30,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Temizlik Görevlisi, Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Satış Danışmanı gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır. Erkeklerde ise Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Şoför (Yük Taşıma) ve Garson (Servis Elemanı) olarak devam etmektedir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

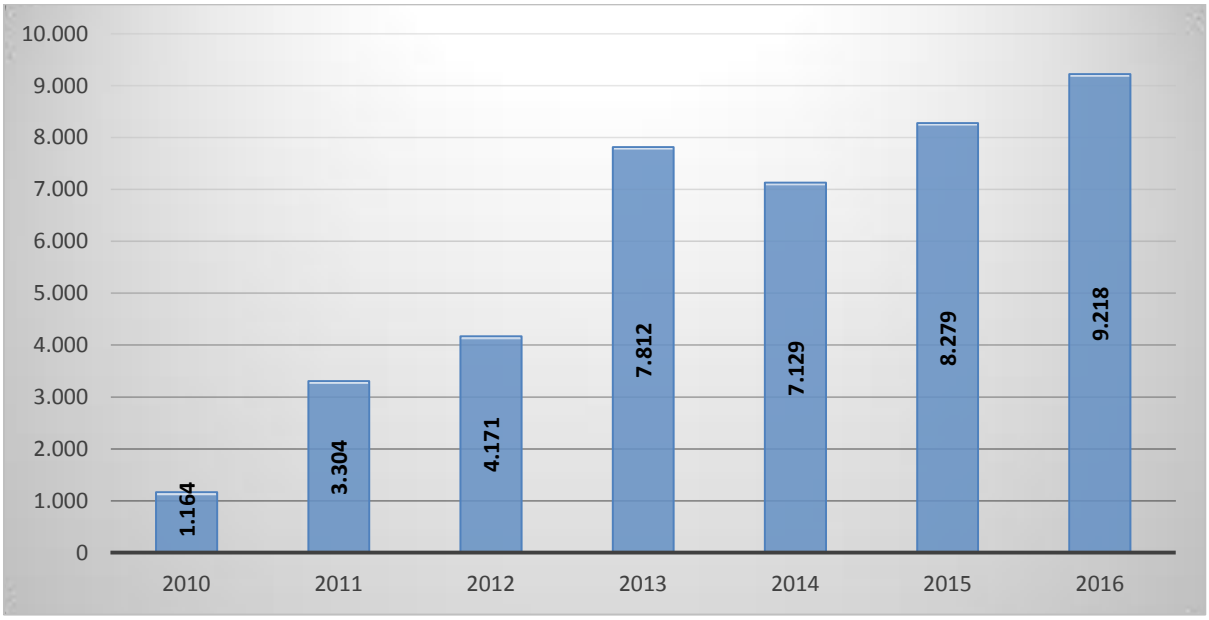

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 164 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 9 bin 218 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde genel olarak artış göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 87,3 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 9 bin 218 ile 2016 yılında zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 11'lik bir artış sergilemiştir. Ancak 2014 yılında açık iş sayısında önceki yıla göre bir azalış görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3.397
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	684
GARSON (SERVİS ELEMANI)	650
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	517
MERMER İŞÇİSİ	391
SATIŞ DANIŞMANI	351
ÖN MUHASEBECİ	125
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	118
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	117
METAL SAC İŞLEME İŞÇİSİ	105

Kaynak: İŞKUR

Amasya ilinde 2016 yılında 9 bin 218 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 3 bin 397 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %36,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Konfeksiyon İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

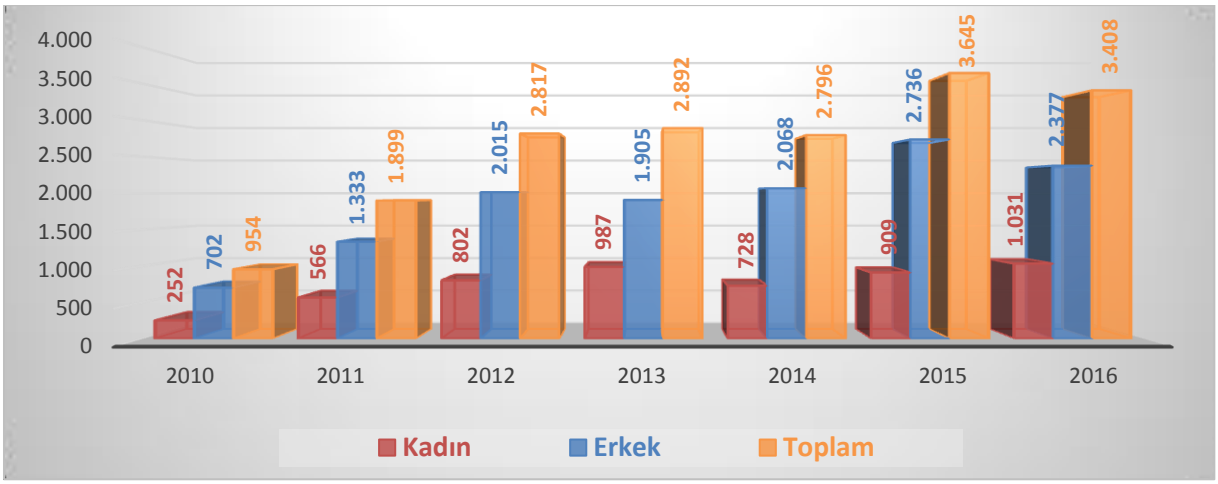

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 954 olan Amasya ilinde işe yerleştirilenlerin 702'si erkeklerden, geri kalan 252 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2013 yılına kadar artış, 2014 yılında ise düşüş eğilimi göstermiştir. 2016 yılında Amasya ilinde 3 bin 408 kişi İŞKUR tarafından

işe yerleştirilmiştir. 2016 yılına kadar işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 25 ile 30'u kadınlardan oluşurken bu oran 2016 yılında yüzde 30,2'ye yükselmiştir.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında hafif bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	276	1.048	1.324
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	256	315	571
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	27	189	216
GARSON (SERVİS ELEMANI)	18	118	136
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	95	17	112
SATIŞ DANIŞMANI	52	50	102
MERMER İŞÇİSİ		72	72
METAL SAC İŞLEME İŞÇİSİ	28	26	54
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	13	35	48
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	39	7	46

Kaynak: İŞKUR

Amasya ilinde bin 324 kişi ile işe yerleştirme, Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %38,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) , Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına

programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	77	770	493	1.263
2011	70	833	523	1.356
2012	78	621	815	1.436
2013	53	663	763	1.426
2014	34	187	318	505
2015	41	460	1.025	1.485
2016	34	774	170	944

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2012 yılında düzenlenmiştir. 2012 yılında düzenlenen 78 kursa toplam bin 436 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 34 mesleki eğitim kursuna 944 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 170'i erkek, 774'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 82'si kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	FORKLİFT OPERATÖRÜ	HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI
EL NAKIŞÇISI	ÇOBAN/SÜRÜ YÖNETİM ELEMANI (KÜÇÜKBAŞ HAYVAN)	EL NAKIŞÇISI
İLAÇLAMACI (BİTKİ ZARARLILARI İLE MÜCADELE)	HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	ÇOBAN/SÜRÜ YÖNETİM ELEMANI (KÜÇÜKBAŞ HAYVAN)
ÇOBAN/SÜRÜ YÖNETİM ELEMANI (KÜÇÜKBAŞ HAYVAN)	BETON VE BETONARME KALIPÇISI	FORKLİFT OPERATÖRÜ
HASTA VE YAŞLI REFAKATÇİSİ	MERMER BLOK ÇIKARMA VE PLAKA İMALATÇISI	İLAÇLAMACI (BİTKİ ZARARLILARI İLE MÜCADELE)
FOLKLORİK BEBEK YAPIMCISI	BETON TRANSMİKSER OPERATÖRÜ	HASTA VE YAŞLI REFAKATÇİSİ
YÖRESEL BEZ DOKUMACISI	DİĞER İNŞAAT BOYACILARI	FOLKLORİK BEBEK YAPIMCISI
MÜZEHHİP/TEZHİP	MERMER EBATLANDIRMA İŞÇİSİ	YÖRESEL BEZ DOKUMACISI
ERHANİ GÜMÜŞ İŞLEME USTASI	0	MÜZEHHİP/TEZHİP
YÖRESEL KİLİM DOKUYUCUSU	0	ERHANİ GÜMÜŞ İŞLEME USTASI

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı, El Nakışçısı ve Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı, El Nakışçısı ve İlaçlama (Bitki Zararlıları ile Mücadele) mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Forklift Operatörü, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) ve Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	24	16	30	46
2011	42	28	51	79
2012	146	110	249	359
2013	237	248	346	594
2014	96	150	203	353
2015	417	451	454	905
2016	515	507	587	1.094

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 21,4 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında 515 program düzenlenmiş olup toplam bin 94 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 46,3'ü kadınlardan yüzde 53,7'si erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 20,8 oranında daha fazla kişi faydalanmıştır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	METAL SAC İŞLEME İŞÇİSİ	KONFEKSİYON İŞÇİSİ
METAL SAC İŞLEME İŞÇİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	METAL SAC İŞLEME İŞÇİSİ
GARSON (SERVİS ELEMANI)	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)
AŞÇI YARDIMCISI	BÜRO MEMURU (GENEL)	BÜRO MEMURU (GENEL)
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)	AŞÇI YARDIMCISI
BÜRO MEMURU (GENEL)	CAM MAMUL İŞLEMECİSİ (FİNİSAJ)	SATIŞ ELEMANI (PERAKENDE)
ÖN MUHASEBECİ	DİĞER KASAPLAR VE ET HAZIRLAMA İŞÇİLERİ	ÖN MUHASEBECİ
BÜRO İŞÇİSİ	ÖN MUHASEBECİ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL	SÜTHANE İŞÇİSİ	BÜRO İŞÇİSİ
SATIŞ DANIŞMANI	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	CAM MAMUL İŞLEMECİSİ (FİNİSAJ)

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Konfeksiyon İşçisi, Metal Sac İşleme İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Konfeksiyon İşçisi, Metal Sac İşleme İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla

Metal Sac İşleme İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	8	86	115	201
2015	6	81	78	159
2016	15	140	249	389

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 15 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2015 yılına göre 2,5 kat daha fazladır. Programa 140'ı kadın, 249'u erkek olmak üzere toplam 389 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	10	31	205	236
2011	16	54	243	297
2012	36	198	510	708
2013	57	455	1.034	1.489
2014	50	1.065	1.237	2.302
2015	82	2.995	2.461	5.456
2016	32	836	688	1.524

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Amasya ilinde 2012 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında önceki yıla göre ciddi bir artış meydana gelmiştir. En fazla toplum yararına program 82 kurs ile 2015 yılında açılmıştır. 2016 yılında ise toplam 32 kurs açılmış olup bu programlara 836'ı kadın, 688'i erkek olmak üzere toplamda bin 524 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla Kamusal Altyapının Yenilenmesi ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	883	804
2011	1.103	924
2012	1.489	1.018
2013	1.885	1.153
2014	2.315	1.167
2015	3.407	1.672
2016	4.727	2.015

Kaynak: İŞKUR

Amasya ilinde 2016 yılında toplam 4 bin 727 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 15'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 38,7 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 20,5 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	388
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	100
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	78
SATIŞ DANIŞMANI	61
ÖN MUHASEBECİ	47
BÜRO MEMURU (GENEL)	47
AŞÇI	41
GARSON (SERVİS ELEMANI)	39
TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	37
SEKRETER	33

Kaynak: İŞKUR

Amasya ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 388 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %44,5'sini oluşturmaktadır. Beden İşçisi (Temizlik) mesleğinde ise bu sayı 100 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Şoför-Yük Taşıma ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının

seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Amasya ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Amasya ilinde 227 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 11 bin 467 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Amasya ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'te Amasya ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	67
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	43
İnşaat	43
Ulaştırma ve depolama	20
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7
Eğitim	7
Madencilik ve taş ocakçılığı	5
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3
Diğer hizmet faaliyetleri	3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Genel Toplam	**227**

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Amasya ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 29,5'i İmalat sektöründe yer almaktadır, bu oran Türkiye ortalamasına çok yakındır. İnşaat sektörü ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı yüzde 18,9 ile ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat

sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,8'dir. Bu durumda Amasya ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Amasya ilinde Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü oranı, yüzde 19 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Amasya ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat ve İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinde bulunmaktadır. Daha sonra ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü, Diğer hizmet faaliyetleri sektörü ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı 3'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Amasya ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

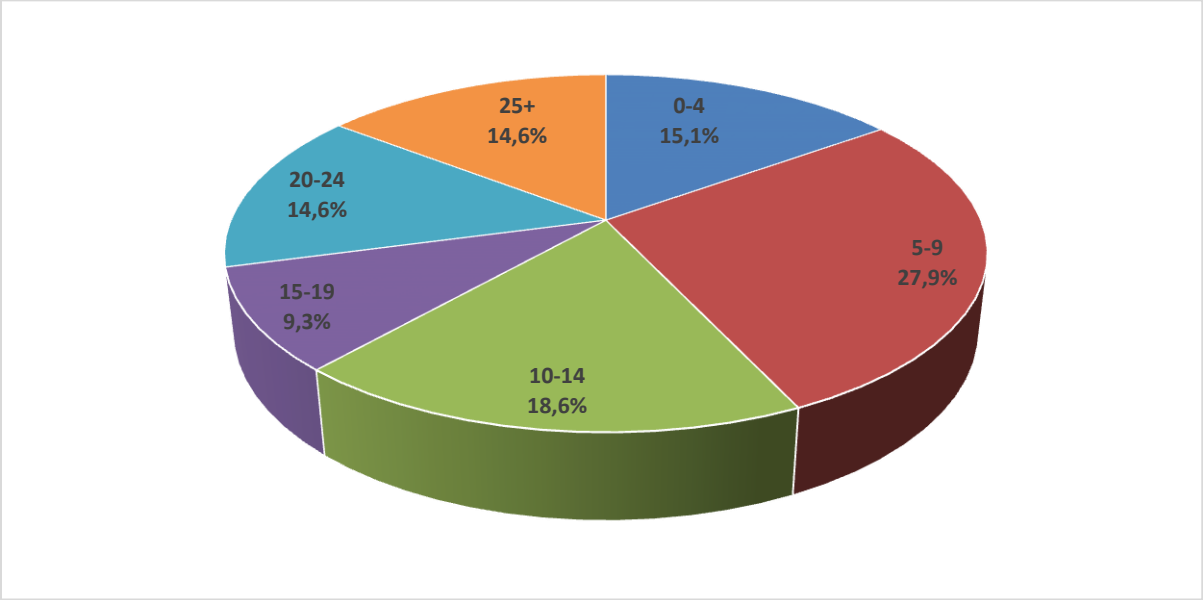

Kaynak: İPA 2017

Grafik 5'de görüldüğü üzere Amasya ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 27,9'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 18,6'tür. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 10 işyerinden 3'ü ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

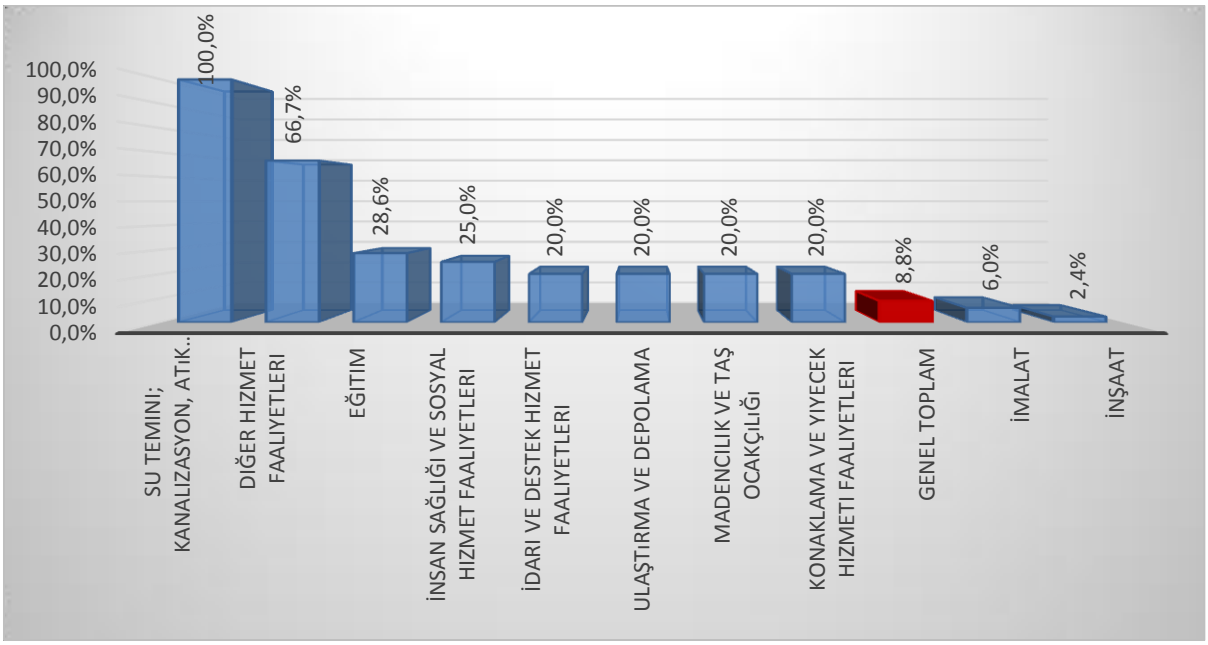

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü yüzde 100 ile ilk sırada yer almaktadır. Türkiye dağılımında ilk sırada yer alan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü de Amasya da yüzde 25'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Amasya ili genelinde bu oran yüzde 8,8 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Amasya ilinde ikinci sırada Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 66,7'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 28,6 ile Eğitim sektörü yer almıştır. İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

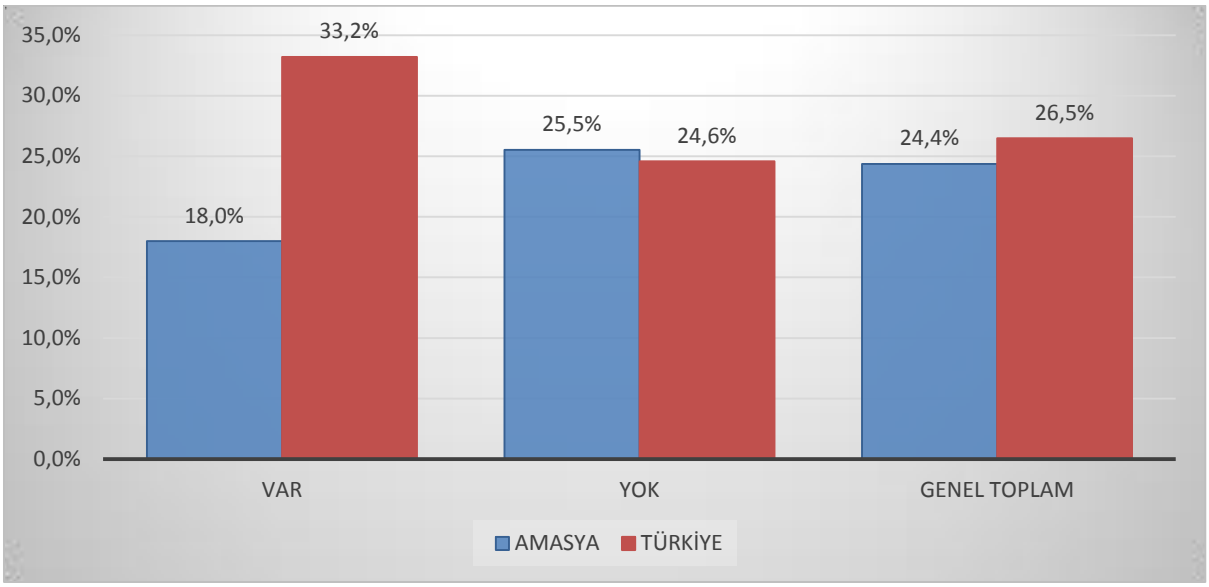

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Amasya ilinde bu oran yüzde 24,4 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Amasya ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 18,2 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 25,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Amasya ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

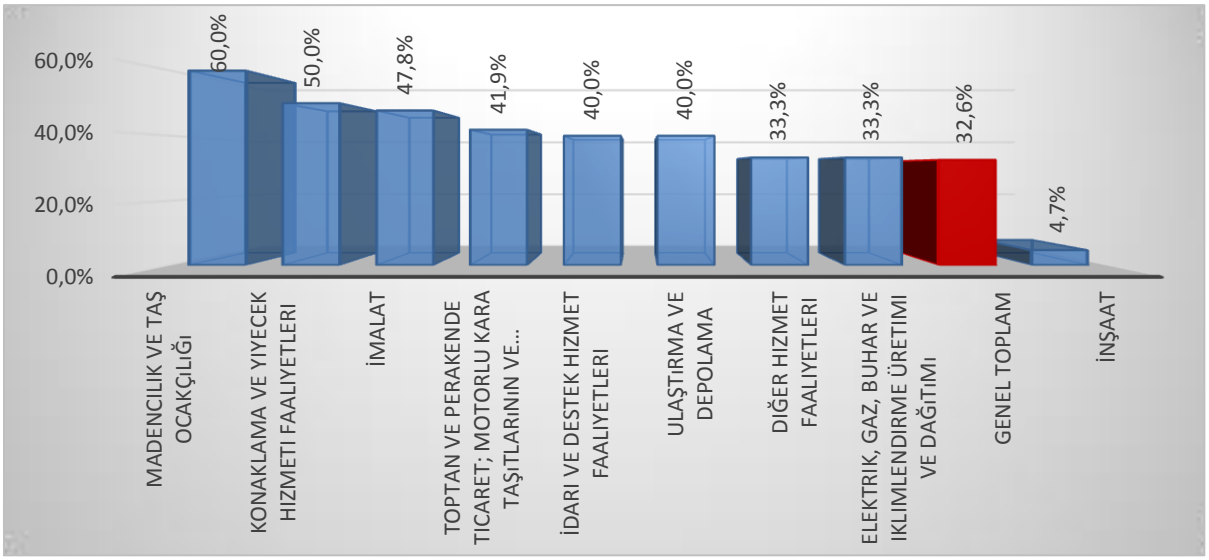

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde işyerlerinin yüzde 32,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Amasya ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 60'ında vardiyalı çalışma söz konusudur. Vardiyalı çalışmayı az yapan sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 4,7 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Amasya ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Elektrik, İdari ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Elektrik ve Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

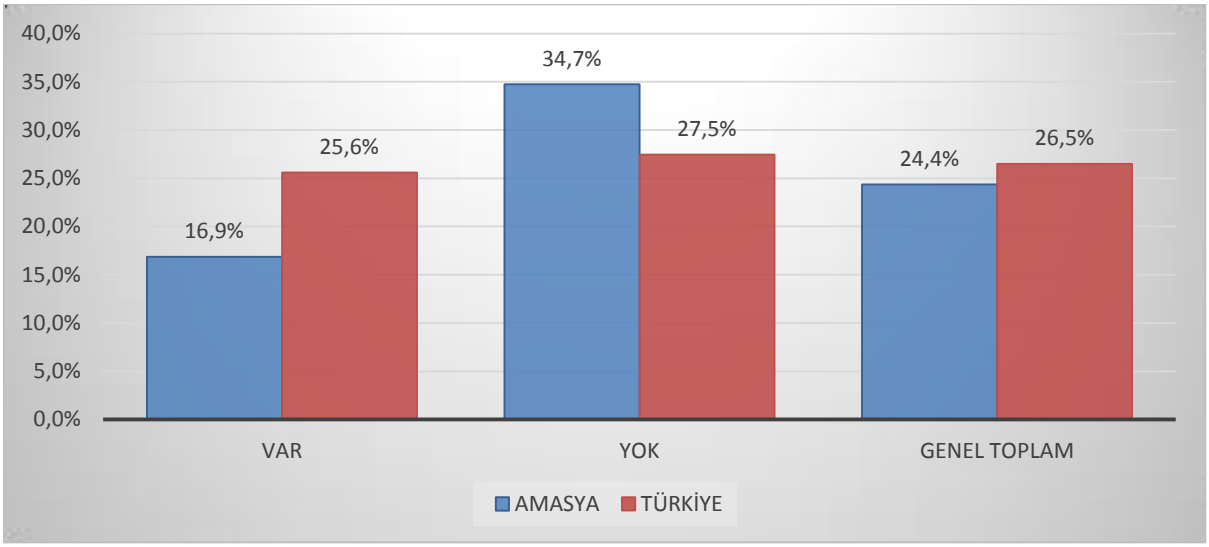

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 16,9'u kadın, yüzde 83,1'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 34,7'ye yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha az oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Amasya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların

sadece yüzde 24,3'ü kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1'i kadın 3'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Amasya ilinde çok daha fazla gerçekleşmiştir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

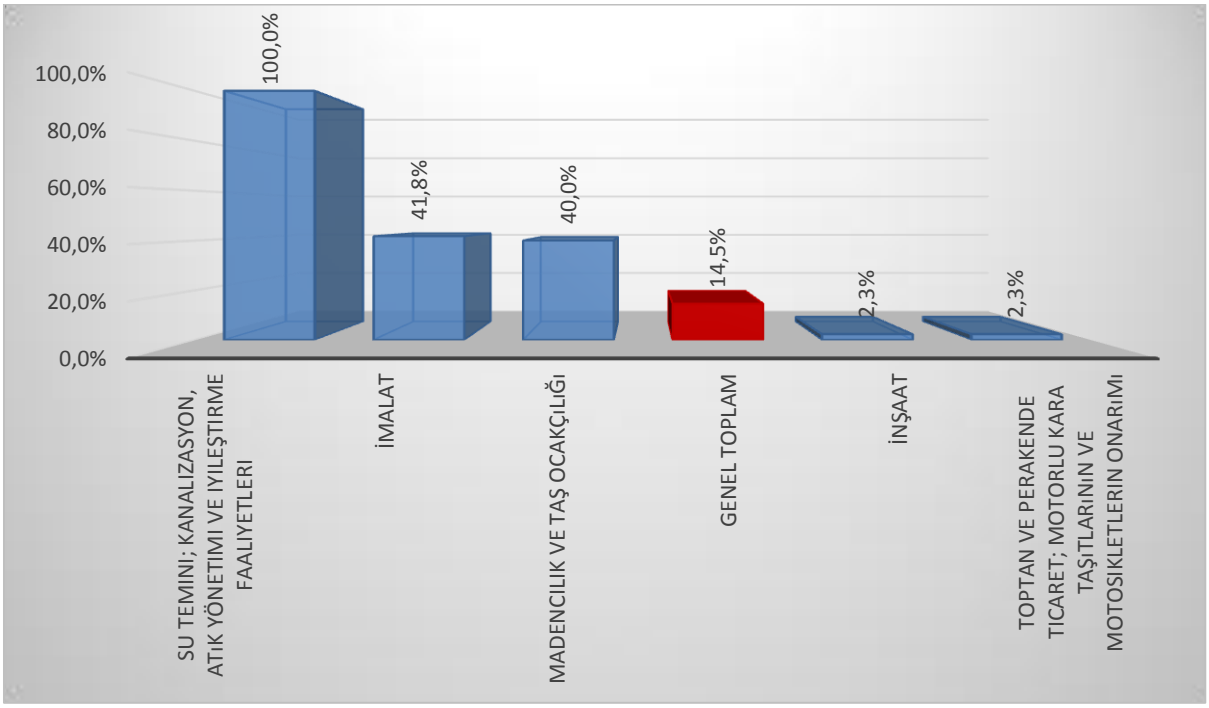

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde 17 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Bir işyeri bulunan Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunan işyeri yüzde 100 ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 41,8 ile İmalat sektörü, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü de yüzde 40 ile üçüncü sırada bulunmaktadır. Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Amasya ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Amasya ilinde olduğu gibi ilk üç sektör içinde yüzde 55,2 ile İmalat ve yüzde 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi işyeri sayısının az olmasıdır. Amasya ilinde yoğun olarak İmalat sektöründe yer alan işverenlerin yaklaşık olarak yarısı ihracat yapmaktadır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin

yüzde 41,8'i ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

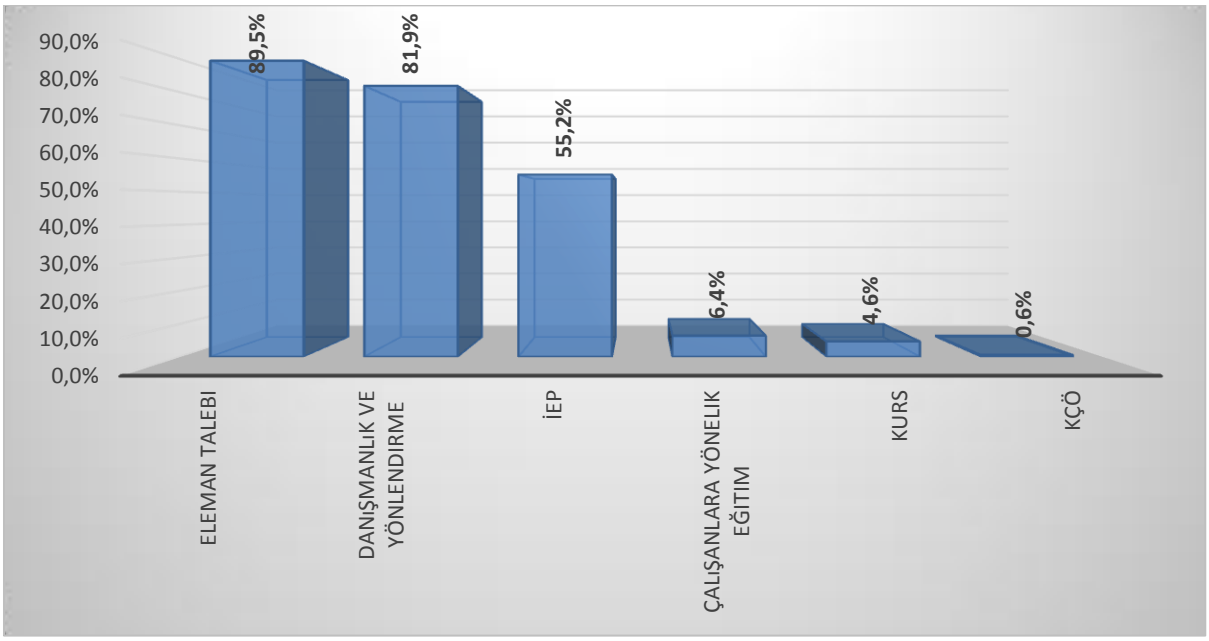

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 76'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Amasya ili için Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 89,5'i Eleman Talebi hizmetinden yararlanırken yüzde 81,9'u Danışmanlık ve Yönlendirme alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

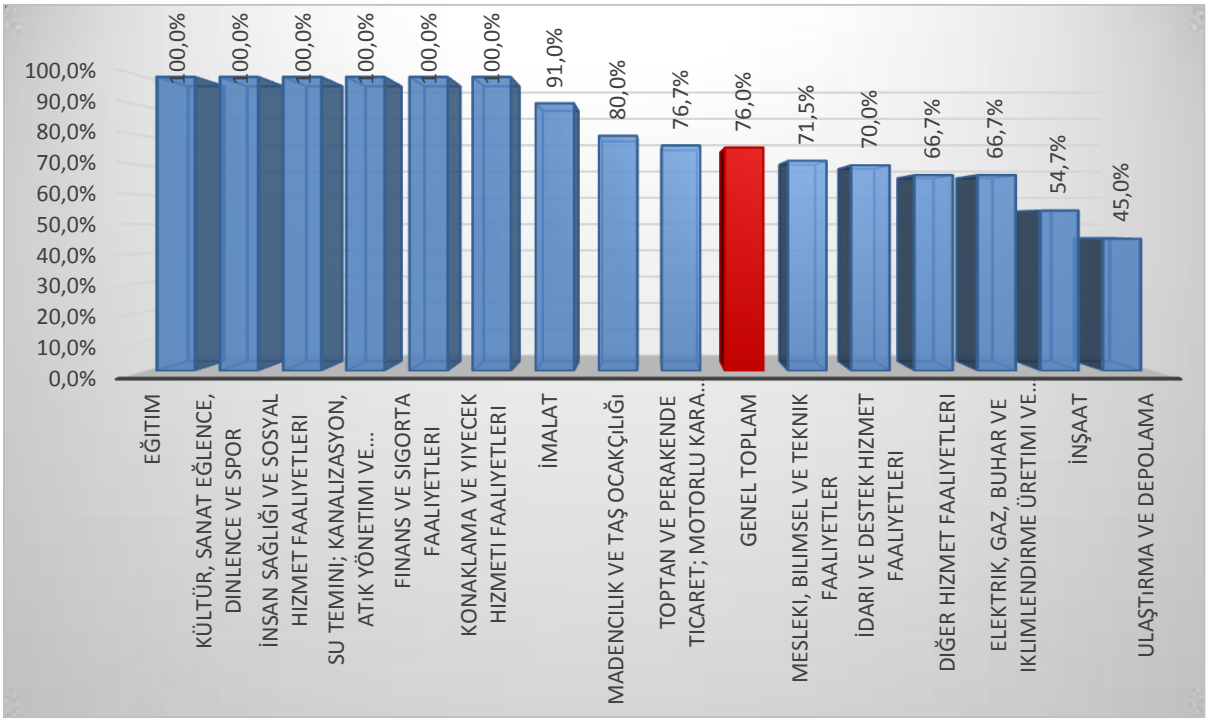

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Amasya ilinde İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe yer alan 67 işyerinin yüzde 91'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 54,7 ve yüzde 76,7 olarak gerçekleşmiştir. Amasya ilinde İŞKUR Hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 100 çıkan ilk 6 sektörün işyeri sayısı 10 ve altıdır.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
İmalat	13,1%	85,2%	95,1%	65,6%	1,6%	8,2 %
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	6,1%	87,9%	93,9%	45,5%	-	3,0 %
İnşaat	-	65,2%	78,3%	34,6%	-	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	80,0%	-	10,0 %
Ulaştırma ve depolama	-	88,9%	100,0%	44,4%	-	-
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-	57,1%	57,1%	71,4%	-	-
Eğitim	-	71,4%	85,7%	71,4%	-	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	40,3%	80,1%	20,4%	-	-
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-	100,0%	75,0%	50,0%	-	-
Madencilik ve taş ocakçılığı	25,0%	100,0%	100,0%	50,0%	-	25,0 %
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	100,0%	66,7%	66,7%	-	-
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	50,0%	100,0%	50,0%	-	-
Diğer hizmet faaliyetleri	-	100,0%	50,0%	100,0%	-	-
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Finans ve sigorta faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Genel Toplam	**6,4%**	**81,9%**	**89,5%**	**55,2%**	**0,6%**	**4,6 %**

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 14'te yer almaktadır. İmalat sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 65,6'sı işbaşı eğitim programından, yüzde 95,1'i Eleman Talebi hizmetinden faydalanmışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler genel olarak Danışmanlık ve Yönlendirme, Eleman Talebi ve İşbaşı Eğitim Programından faydalanmışlardır.

İşyeri sayılarına göre sektörler incelendiğinde Eleman Talebi Hizmetinden yüzde 95,1 İmalat, yüzde 93,9 Toptan ve Perakende Ticaret ve yüzde 78,3 ile İnşaat sektörü faydalanmıştır. Bu üç sektör İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Kısa çalışma ödeneği almak için sadece İmalat sektörü işverenleri İŞKUR ile temasa geçmiştir.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Amasya ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

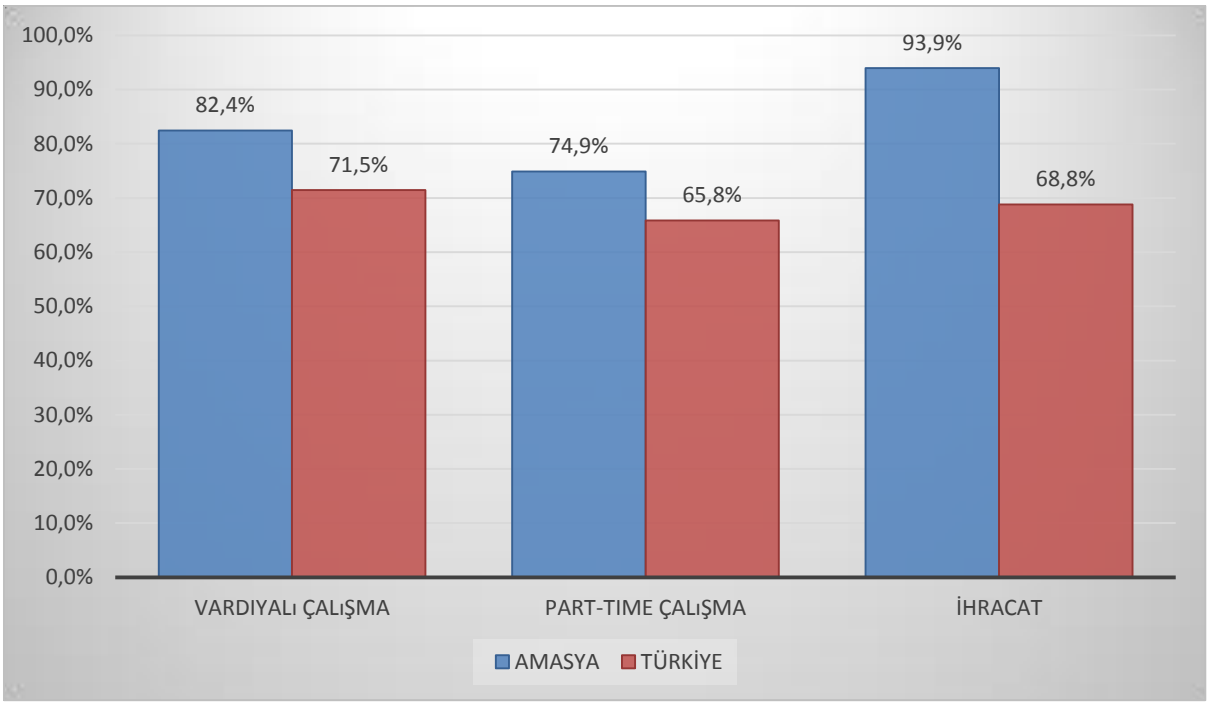

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Amasya ilinde ise bu oran yüzde 82,4 ile Türkiye ortalamasının üstünde gerçekleşmiştir. Amasya ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 32,6'sı vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Amasya ilinde işyerlerinin yüzde 14,5'i ihracat yaparken, bu işyerlerinin yüzde 93,9,u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin olukça üstündedir.

Amasya ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 74,9'u İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Amasya ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Amasya ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 11 bin 467 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 8 bin 673 çalışan erkeklerden, 2 bin 794 ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	1.632	4.620	6.252
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	152	792	944
İnşaat	66	851	917
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	226	455	681
Ulaştırma ve depolama	67	579	646
Madencilik ve taş ocakçılığı	21	565	586
Diğer hizmet faaliyetleri	226	84	310
Eğitim	175	112	287
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	91	145	236
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	15	194	209
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	24	163	187
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	66	47	113
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	20	61	81
Finans ve sigorta faaliyetleri	8	2	10
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5	3	8
Genel Toplam	**2.794**	**8.673**	**11.467**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Amasya ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Amasya ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 53,2 oranında, kadınlarda ise yüzde 58,4 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe çalışma oranı yüzde 8,2 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

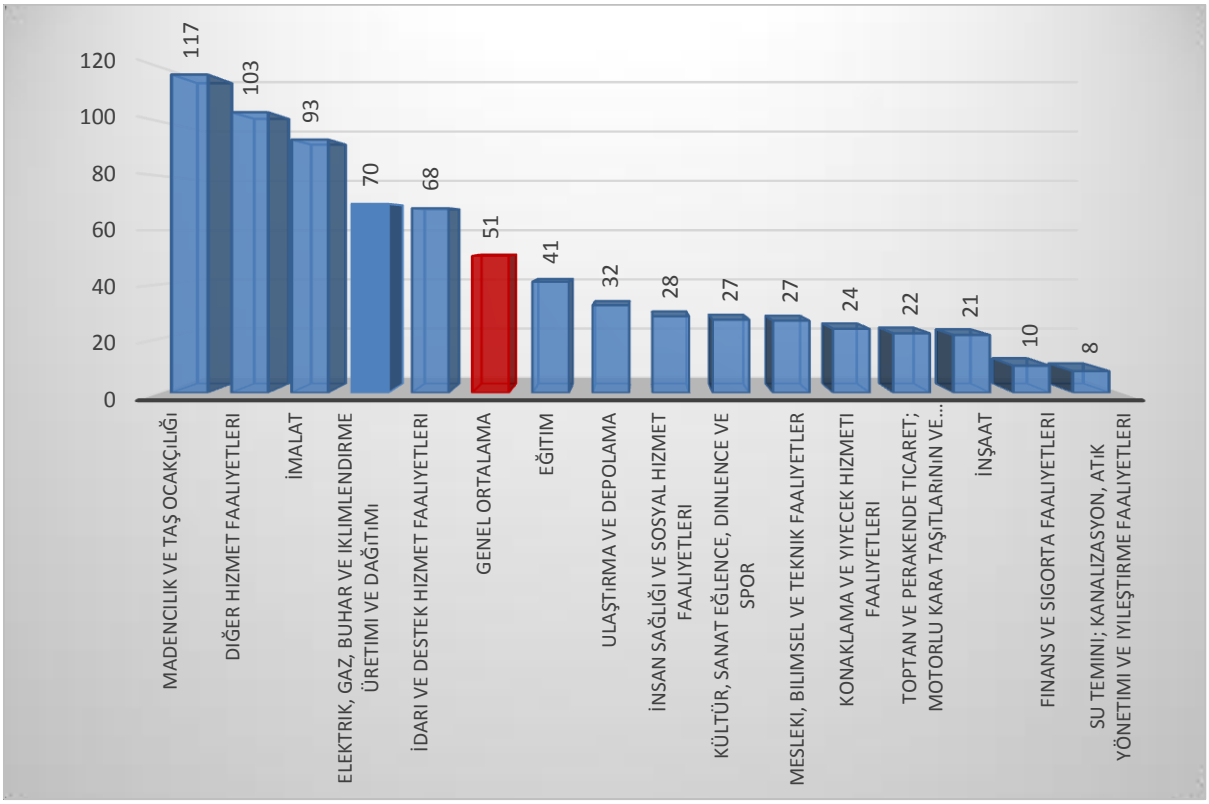

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Amasya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 51 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 117; ikinci sırada bulunan Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe 103 kişi ve üçüncü sırada bulunan İmalat sektöründe 93 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'daki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	796	2.669	3.465
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	475	2.659	3.134
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	371	1.027	1.398
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	515	488	1.003
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	236	504	740
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	255	435	690
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	63	528	591
YÖNETİCİLER	35	205	240
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	47	157	204
Genel Toplam	**2.794**	**8.673**	**11.467**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 30,2'si, erkek çalışanların yüzde 30,8'i ve kadın çalışanların yüzde 28,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 27,3 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Amasya ilinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubundan kadınların oranı yüzde 18,4 iken Erkeklerin oranı ise yüzde 5,6 olarak gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Amasya ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	548	1.259	1.807
5-9	762	1.596	2.358
10-14	893	1.873	2.767
15-19	154	1.065	1.219
20-24	325	1.204	1.529
25+	111	1.675	1.786
Genel Toplam	**2.794**	**8.673**	**11.467**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. 5-9 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 32,3'ü kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 6,2 dir.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu 5-14 yaşındaki işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca orta yaştaki işyerleri Amasya ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinin yarısına yakını 5-14 yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
MERMER İŞÇİSİ	BAYAN TERZİSİ	MERMER İŞÇİSİ
BAYAN TERZİSİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)	DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (MAKİNE İLE)
DİĞER METAL LEVHA İŞÇİLERİ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	DİĞER METAL LEVHA İŞÇİLERİ
DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (MAKİNE İLE)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	DÜĞME İMAL İŞÇİSİ
DÜĞME İMAL İŞÇİSİ	VERİ GİRİŞ OPERATÖRÜ	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	ENDÜSTRİYEL HAVA YASTIĞI İMAL İŞÇİSİ	ŞEKER İMAL İŞÇİSİ
VERİ GİRİŞ OPERATÖRÜ	KALİTE KONTROLCÜ	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA
MAKİNECİ (DİKİŞ)	METAL SAC İŞLEME İŞÇİSİ	BAYAN TERZİSİ
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	İPLİK TEMİZLEME İŞÇİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	SEKRETER	VERİ GİRİŞ OPERATÖRÜ

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'de ise Amasya ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk dört mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında benzer olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Mermer İşçisi mesleği hem toplam da hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır, devamında Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine İle) ve Diğer Metal Levha İşçileri meslekleri gelmektedir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler Bayan Terzisi, Makineci (Dikiş) ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

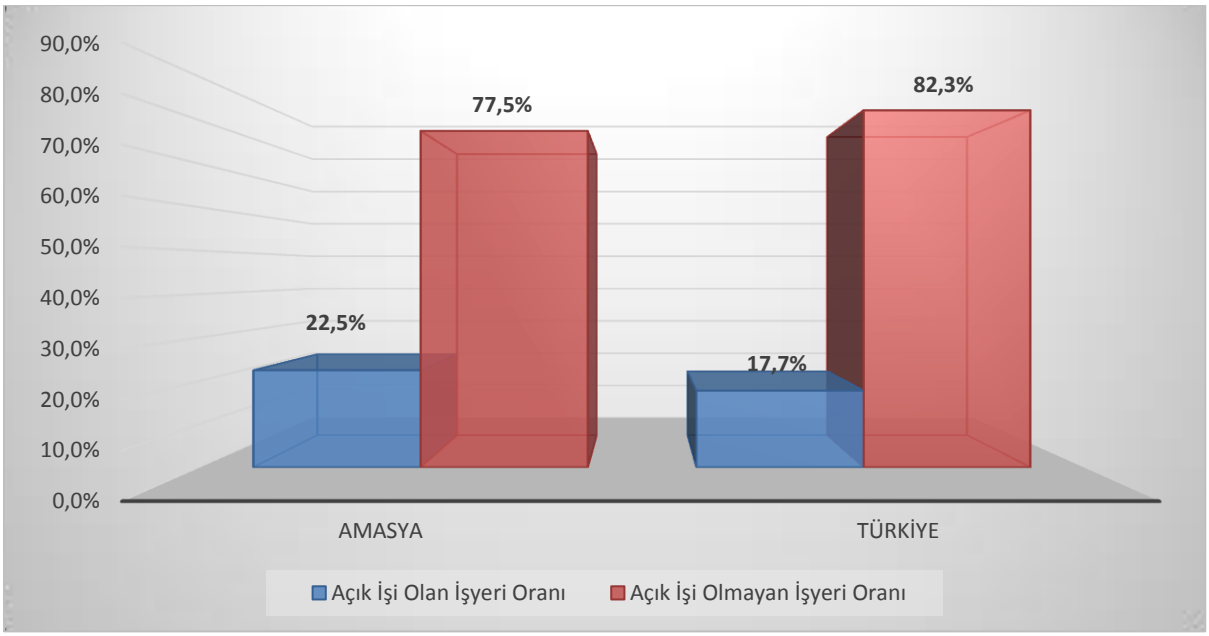

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Amasya ilinde 51 işyerinden 415 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	314
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	34
Madencilik ve taş ocakçılığı	31
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13
İnşaat	7
Ulaştırma ve depolama	6
Eğitim	4
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	**415**

Kaynak: İPA 2017

Amasya ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 415 kişilik açık işin yüzde 75,6'sına tekabül eden 314 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5,2%	60,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	5,0%	37,3%
İmalat	4,8%	33,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3,5%	28,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,6%	28,5%
Eğitim	1,4%	23,3%
Ulaştırma ve depolama	0,9%	15,0%
İnşaat	0,8%	10,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,3%	10,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,3%	7,0%
Genel Toplam	**3,5%**	**22,5%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Amasya ilinde açık iş oranı yüzde 3,5 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Amasya ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 96 kişilik dolu kadronun yanında 4 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,2 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 60 açık iş bulunmaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmeti sektörünü yüzde 37,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ve yüzde 33,3 ile İmalat sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 3 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

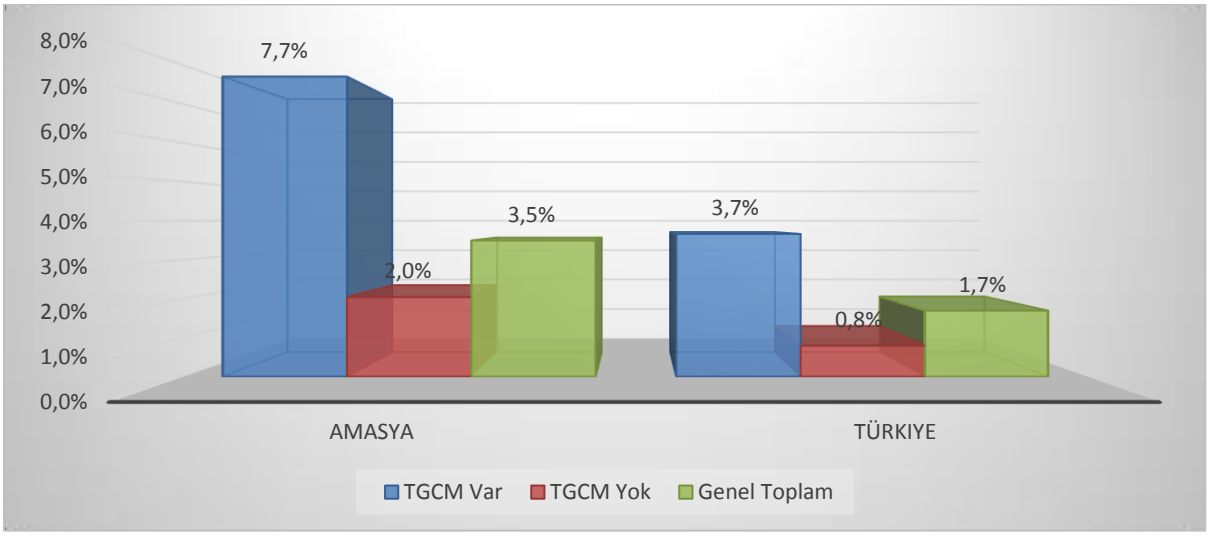

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 7,7; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 2 olarak gerçekleşmiştir. Amasya ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının üstünde yer almıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

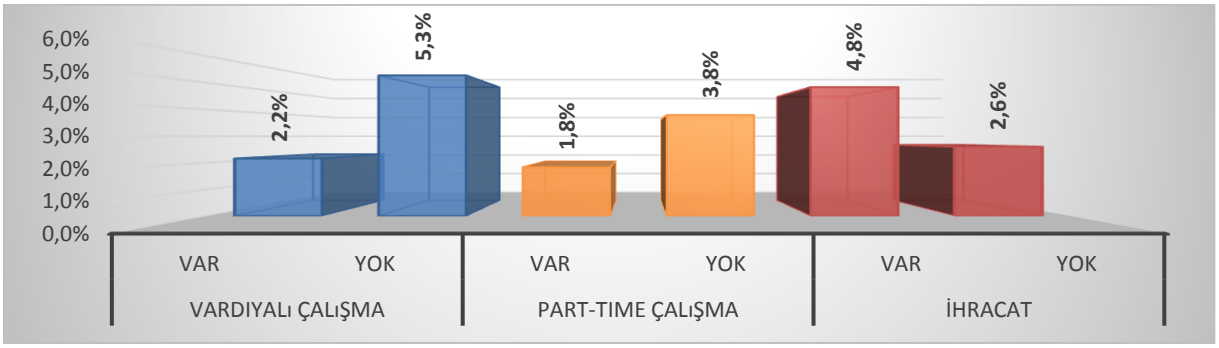

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,2 vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 5,3 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 1,8 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 3,8'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 4,8 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,6 olarak tespit edilmiştir. İhracat yapan firmalarda açık iş oranı Amasya iline ait olan yüzde 3,5'lik açık iş oranından yüksektir. Özellikle işyerinin ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

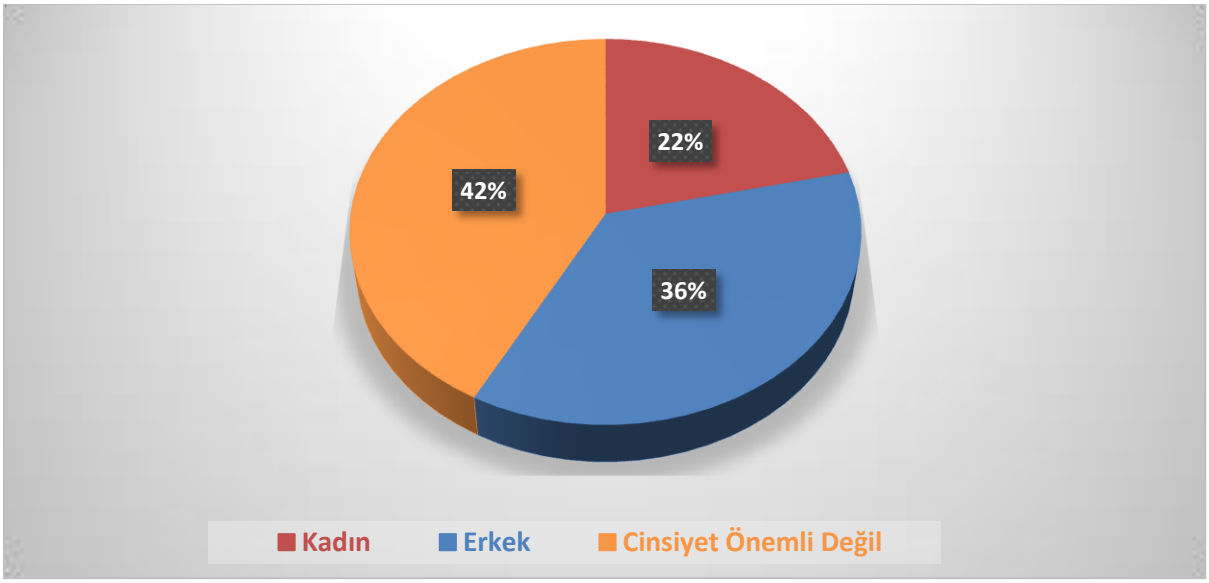

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Amasya ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 36,4'ünde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 21,4 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 42,2 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına

yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

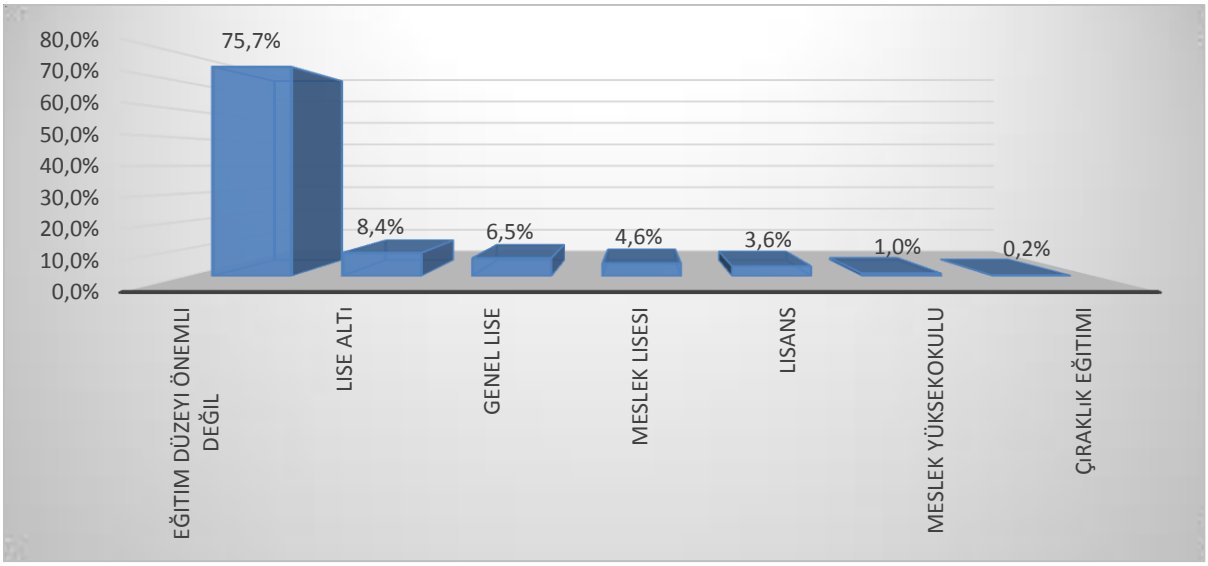

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Amasya ilindeki açık işlerin yüzde 75,7'sinde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise Lise altı seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 7,8 ile Çıraklık Eğitimidir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

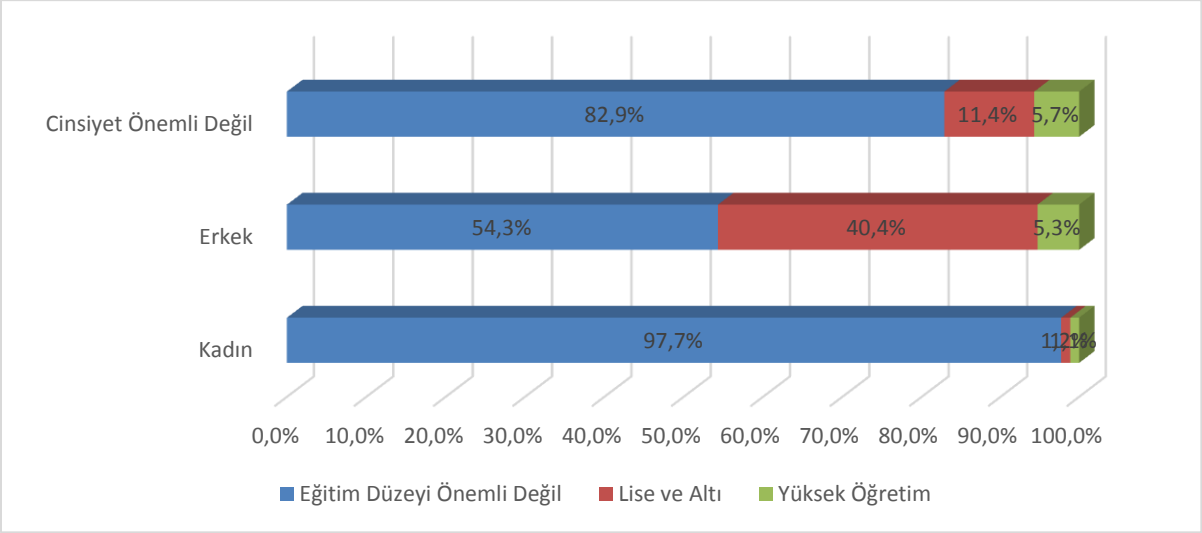

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere Eğitim düzeyi önemli değil genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; Hem kadınlarda hem de erkeklerde Eğitim düzeyi önemli değil tercihi belirtilmiştir. Ayrıca kadınlarda talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi erkeklere göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir. Amasya ilinde İmalat sektörünün daha fazla olmasından dolayı Yüksek Öğretim seviyesinde erkeklerin tercih oranı kadınlardan daha yüksektir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Amasya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	85,7%	10,8%	3,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	8,8%	88,2%	2,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	96,8%	0,0%	3,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	30,8%	61,5%	7,7%
İnşaat	29,0%	71,0%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	33,3%	66,7%	0,0%
Eğitim	50,0%	0,0%	50,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**75,7%**	**19,8%**	**4,6%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü bulunmaktadır. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri olmuştur.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki açık işlerin yüzde 96,8 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise İmalat sektörü olmuştur. İmalat sektöründeki açık işlerin yüzde 85,7'sinde işverenler "eğitim seviyesi önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 10,8'inde de lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Diğer Hizmet Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

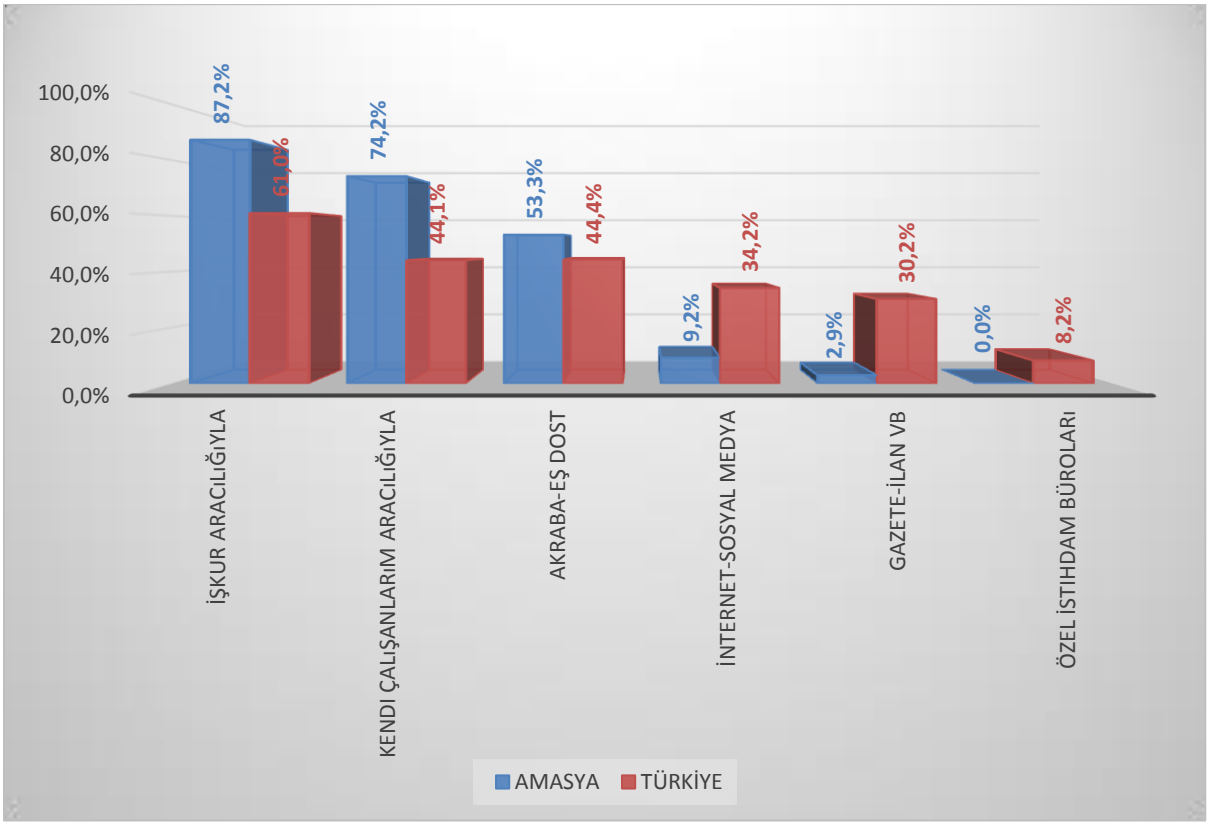

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Amasya ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Amasya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 53 gibi büyük bir oranı Akraba-Eş Dost vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 44,4 olarak gerçekleşmiştir. Amasya ilinde işverenler daha sonra Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 87,2'ü İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları Amasya ilinde arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Gazete-İlan vb	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	89,8%	73,9%	51,3%	9,6%	3,2%	0,0%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	94,3%	97,1%	40,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel lise	85,2%	51,8%	74,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Meslek lisesi	52,6%	94,7%	89,5%	10,5%	10,5%	0,0%
Meslek yüksekokulu	75,0%	50,0%	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%
Lisans	66,7%	46,7%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**87,2%**	**74,2%**	**53,3%**	**9,2%**	**2,9%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2017

Lise Altı eğitiminde talep verilen açık işlerde İnternet-Sosyal Medya, Gazete-İlan, Meslek Lisesi eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerde Özel İstihdam Bürosu arama kanalı hiç kullanılmamıştır. Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 94,3'ü İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Genel lise talebinde yüzde 85,2; İŞKUR aracılığıyla yüzde 74,1; Akraba –Eş Dost yüzde 51,8; Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalı olarak kullanılmıştır. Meslek lisesi mezunu talep edilen açık işlerin yüzde 52,6'i İŞKUR ile aranmaktadır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR aracılığıyla, Akraba-Eş Dost ve Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını tercih ederken Gazete-İlan vb. arama kanalı en az tercih edilmiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

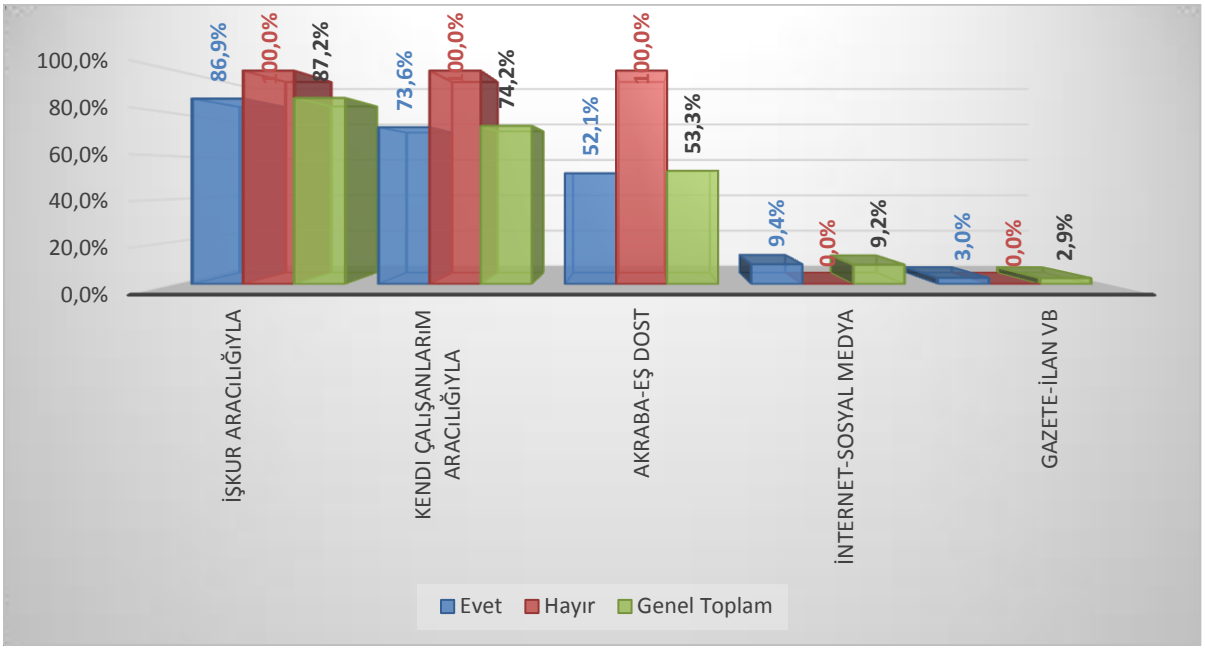

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 86,9 gibi önemli bir oranda İŞKUR aracılığıyla, ikinci sırada yüzde 73,6 ile Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 100'ünü kendi çalışanları aracılığı ile karşılamaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 3 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde Gazete-İlan vb. ve İnternet Sosyal Medya arama kanallarını kullanmamıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	3	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	-	5	2	2	2
Takım Çalışması	3	2	2	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	6	4	-	4	5	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	1	3	5	4	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	5	-	6	5	6
Bilgisayar kullanımı	8	-	4	7	7	7
Proje Tabanlı Çalışma	7	-	-	8	6	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	6	-	9	8	9
Yabancı Dil	10	-	-	9	-	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Amasya ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Satış ve Pazarlama Becerisi ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, en çok İŞKUR aracılığıyla, gazete-ilan vb. arama kanalı ve kendi çalışanlarım aracılığıyla istenmiştir. Akraba-Eş Dost arama kanalında en çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve İnternet Sosyal Medya arama kanalında ise en çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenen açık işler talep edilmiştir. İŞKUR aracılığı ile aranan açık işlerde en çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenen açık işler talep edilmiştir.

Gazete-ilan vb arama kanalı ile aranan açık işlerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Bilgisayar Kullanımı, Yabancı Dil ve Proje Tabanlı Çalışma becerisi istenmemiştir. İnternet-Sosyal Medya Arama kanalı vasıtası ile aranan açık işlerde İletişim ve İfade yeteneği, Hesap Yapabilme (Analitik beceri) , Proje tabanlı çalışma, Satış ve Pazarlama becerisi ve Yabancı dil becerisi talep edilmemiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

AMASYA	Açık İş Sayısı
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	235
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	27
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	102
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	12
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	3
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	20
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	7
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	9
GENEL TOPLAM	**415**

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 81,2'dir. Üçüncü sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Amasya ili için tespit edilen yüzde 3,5'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 6,4 ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Hizmet ve Satış Elemanları İle Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

AMASYA	Açık İş Oranı
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	6,4%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	3,5%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	3,2%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	1,7%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	1,4%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	1,4%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	1,2%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	0,9%
GENEL TOPLAM	**3,5%**

Kaynak: İPA 2017

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Profesyonel Meslek Mensupları, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları Yöneticiler ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	-	2,0%	-	0,7%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	1,1%	10,6%	1,7%	4,8%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	33,7%	59,6%	65,7%	56,6%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	61,8%	14,6%	14,3%	24,6%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	2,2%	4,0%	10,9%	6,5%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	-	4,6%	-	1,7%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	-	2,0%	5,1%	2,9%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	1,2%	2,6%	2,3%	2,2%
GENEL TOPLAM	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 61,8 oranında Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 33,7 oranında Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise Yöneticiler hariç bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 4,6'sı bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 65,7'sinde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grupları olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve

Tecrübe ikinci sırada Bilgisayar Kullanımı gelmiştir. Daha sonra ise Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, Mesleklerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemlidir.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması ve Bilgisayar kullanımı becerisi talep edilmektedir.

Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda en çok talep edilen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Takım Çalışması gelmektedir.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe talep edilmiştir. İkinci sırada Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisi istenirken, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ilk sırada Takım Çalışması ikinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenmektedir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	1	2	1	2	1	2	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	4	2	1	6	1	4	3	2
Takım Çalışması	5	5	-	3	2	3	5	1	3
İletişim ve İfade Yeteneği	5	1	4	-	-	5	5	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	6	-	-	6	4	2	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	3	-	-	4	7	4	6	6
Bilgisayar kullanımı	2	-	5	-	3	6	-	-	7
Proje Tabanlı Çalışma	4	-	3	4	5	8	3	7	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	7	-	-	-	-	-	-	9
Yabancı Dil	6	-	-	-	-	-	-	-	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	100,0%	-	-	100,0%	100,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	80,1%	-	-	90,0%	59,8%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	51,9%	-	13,6%	96,6%	99,6%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	45,1%	9,8%	-	70,6%	30,4%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	70,4%	7,4%	-	81,5%	44,4%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	57,1%	-	14,3%	85,7%	71,4%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	16,7%	-	41,7%	58,3%	33,3%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	100,0%	-	-	77,8%	77,6%
GENEL TOPLAM	**53,3%**	**2,9%**	**9,2%**	**87,2%**	**74,2%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları en fazla İŞKUR aracılığıyla, Kendi Çalışanlarım Aracılığı ve Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmaktadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki açık işlerin yüzde 59,8'i işverenin kendi çalışanları aracılığı ile aranmaktadır. Büro hizmetlerinde çalışan elemanların yüzde 100'ü Akraba-Eş Dost arama kanalı kullanılarak aranmaktadır.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	2	-	-	-	-	-	3	1
MAKİNECİ (DİKİŞ)	5	-	4	-	-	3	1	2
MERMER İŞÇİSİ	1	-	3	-	-	5	4	2
BAYAN TERZİSİ	-	-	-	-	-	3	2	1
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3	-	4	2	-	-	-	1
GARSON (SERVİS ELEMANI)	3	-	2	-	-	4	-	1
MERMER EBATLANDIRMA İŞÇİSİ	1	-	2	-	-	-	-	-
SATIŞ DANIŞMANI	-	1	2	-	4	3	3	-
PLASTİK MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	1	2	-	-	-	-	3	-
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	3	1	2	-	-	-	4	-

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Amasya ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe yer almaktadır. Satış Danışmanı mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Hesap Yapabilme gelmektedir. Mermer Ebatlandırma İşçisi mesleği için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi talep edilmiştir. Plastik Mamuller Montaj İşçisi mesleğinde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, ikinci sırada Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) daha sonra Takım Çalışması becerisi talep edilmektedir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)	MERMER İŞÇİSİ
MERMER İŞÇİSİ	BAYAN TERZİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
MAKİNECİ (DİKİŞ)	PLASTİK MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	MERMER EBATLANDIRMA İŞÇİSİ
BAYAN TERZİSİ	SEKRETER	PLASTİK MAMULLER İMAL İŞÇİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	AŞÇI YARDIMCISI	KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)
GARSON (SERVİS ELEMANI)	SATIŞ DANIŞMANI	AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)
MERMER EBATLANDIRMA İŞÇİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TORNACI (TORNA TEZGAHI İŞÇİSİ)
SATIŞ DANIŞMANI		TEMİZLİK GÖREVLİSİ
PLASTİK MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ		GARSON (SERVİS ELEMANI)
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)		OTOMOTİV SERVİS DANIŞMANI

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Konfeksiyon İşçisi, Mermer İşçisi, Makineci (Dikiş), Bayan Terzisi, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Mermer Ebatlandırma İşçisi, Satış Danışmanı, Plastik Mamuller Montaj İşçisi Ve Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Makineci (Dikiş), Bayan Terzisi, Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Sekreter, Aşçı Yardımcısı, Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Mermer İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Mermer Ebatlandırma İşçisi, Plastik Mamuller İmal İşçisi, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Tornacı (Torna Tezgahı İşçisi), Temizlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Otomotiv Servis Danışmanı meslekleridir.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	1	3	2
Takım Çalışması	1	6	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	3	3	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	4	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	5	6	6
Bilgisayar kullanımı	5	7	7	7
Proje Tabanlı Çalışma		4	8	8
Satış ve Pazarlama Becerisi		8	9	9
Yabancı Dil			10	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Takım Çalışması becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci öncelik de Takım Çalışması becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Amasya ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

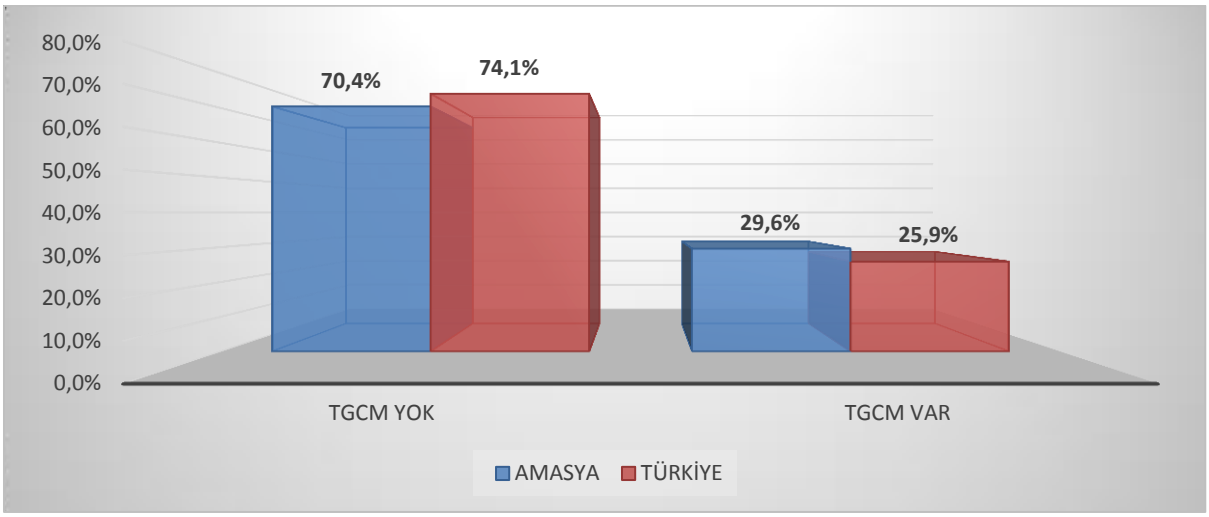

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Amasya ilinde ise 20+ istihdamlı 227 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 67 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 29,6 ile Amasya ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

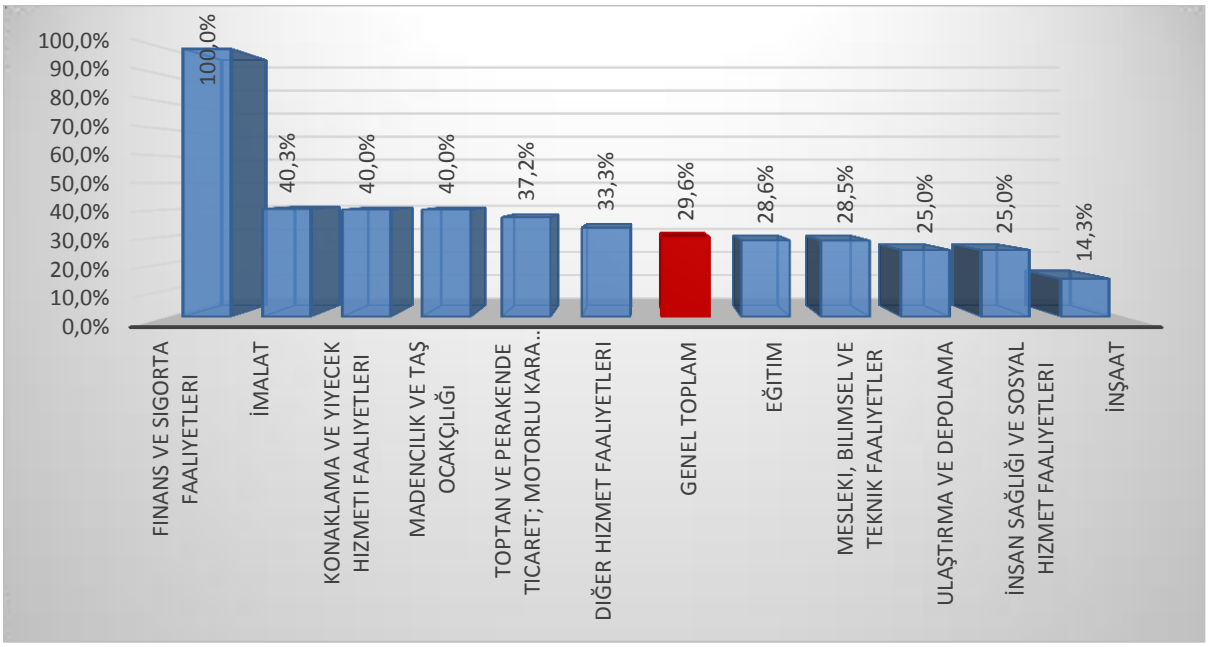

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Finans ve sigorta faaliyetleri, İmalat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinde bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Amasya ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	211
İnşaat	46
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	44
Madencilik ve taş ocakçılığı	30
Ulaştırma ve depolama	15
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4
Eğitim	4
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Genel Toplam	**369**

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde 369 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İnşaat, İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Amasya ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 82'sini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Amasya ilinde toplam çalışanların yüzde 71'i bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

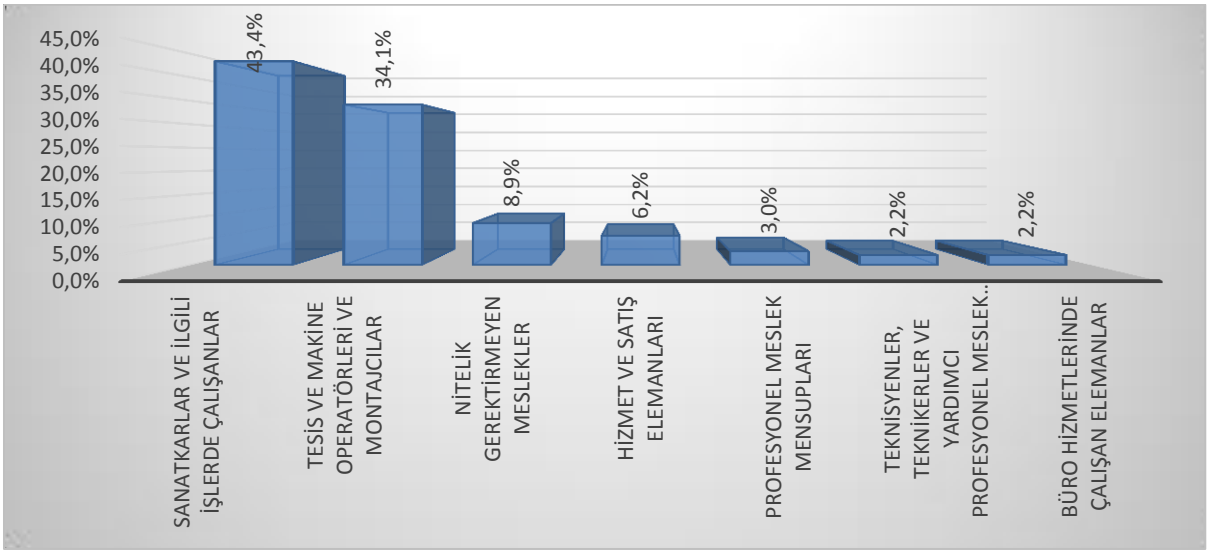

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 160 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 43,4'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Amasya ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Amasya ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
MAKİNECİ (DİKİŞ)	75	20,3%
MERMER İŞÇİSİ	73	19,8%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	30	8,1%
ALÇI LEVHA UYGULAYICISI	15	4,2%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	10	2,7%
MERMER OCAKÇISI	10	2,7%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	10	2,7%
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	8	2,2%
SIVACI	7	1,9%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	7	1,9%

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 75 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 73 kişi ile Mermer İşçisi, 30 kişi ile Beden İşçisi meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Şoför (Yük Taşıma), Garson (Servis Elemanı), Mermer İşçisi, Sıvacı ve Makineci (Dikiş) olmak üzere toplam beş mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Amasya ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Beden İşçisi, Makineci (Dikiş), Mermer İşçisi, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Garson (Servis Elemanı) mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

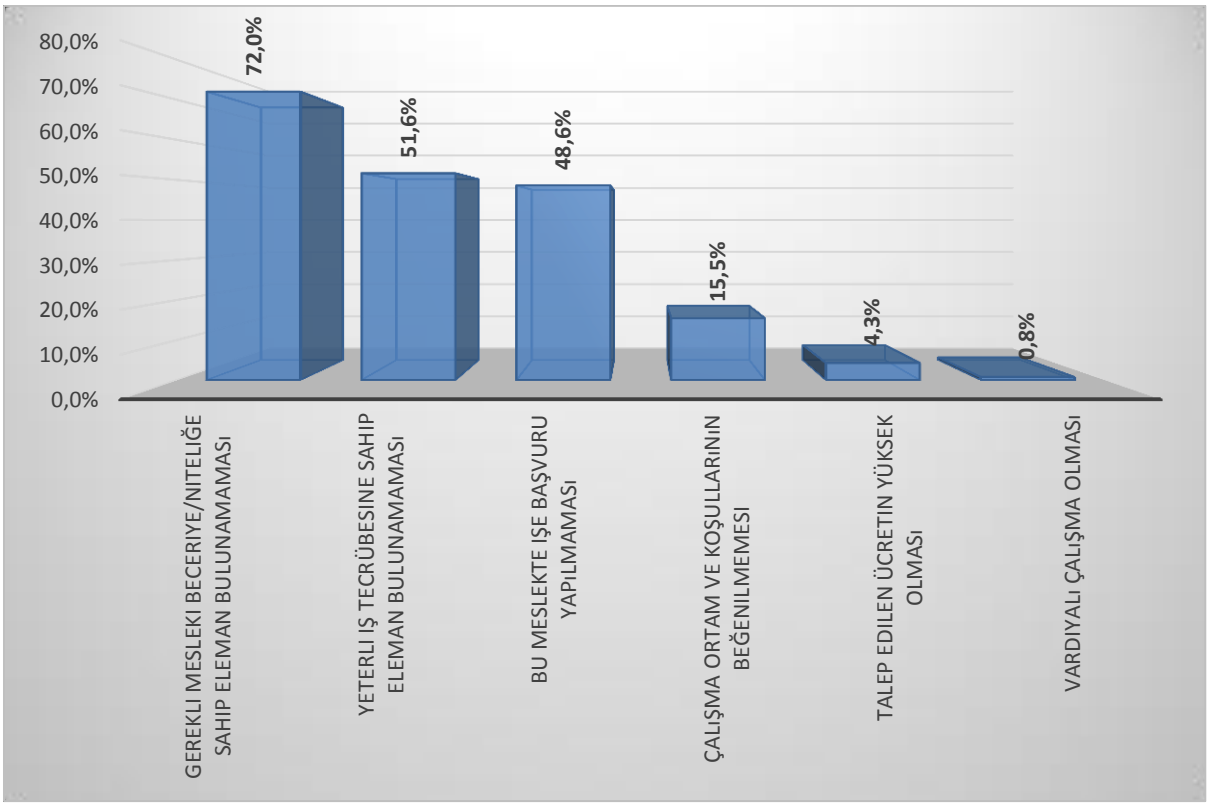

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir.

TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

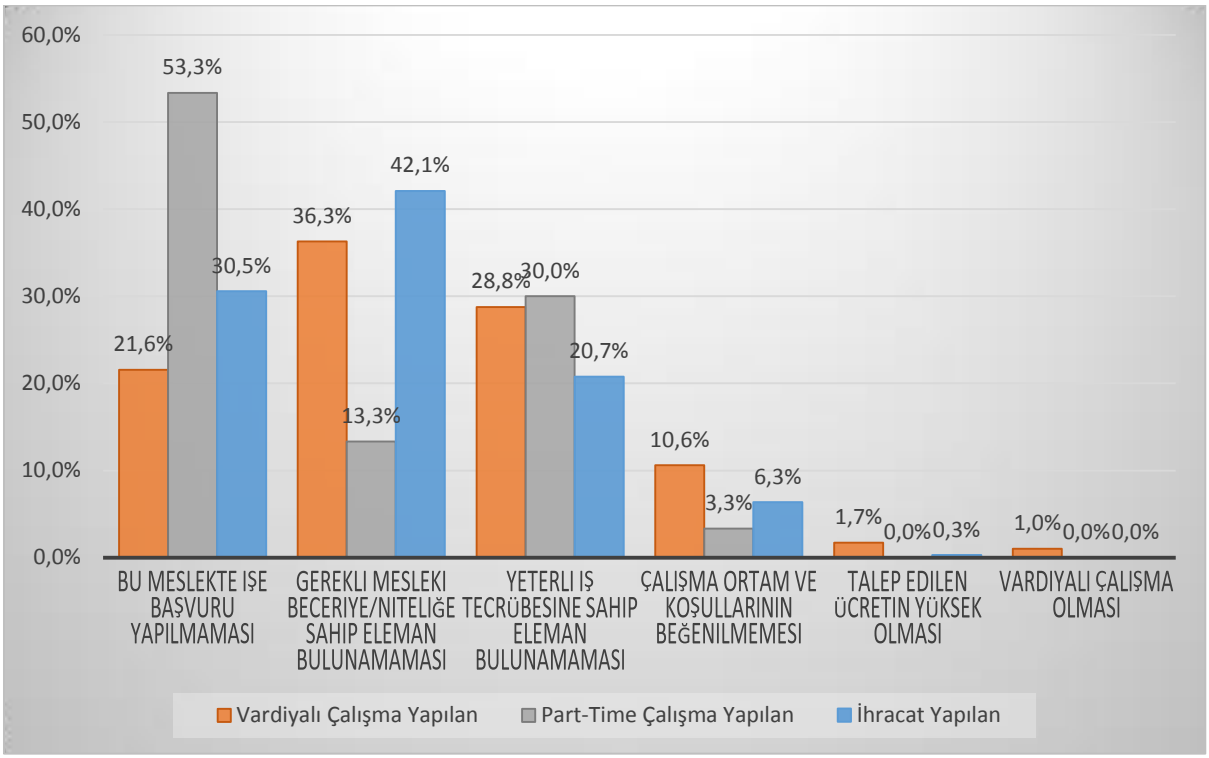

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni ile istediği personeli bulmazken, vardiyalı çalışanı olan ve ihracat yapan firmalar en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde talep edilen ücretin yüksek olması ve vardiyalı çalışma olması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilmemektedir. Ayrıca Amasya ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması
MAKİNECİ (DİKİŞ)	86,7%	80,0%	20,0%	13,3%	0,0%	0,0%
MERMER İŞÇİSİ	38,4%	86,3%	38,4%	34,2%	6,8%	0,0%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ALÇI LEVHA UYGULAYICISI	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	50,3%	49,7%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
MERMER OCAKÇISI	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	60,0%	10,0%	70,0%	20,0%	0,0%	0,0%
AKARYAKIT SATIŞ ELEMANI (POMPACI)	62,5%	0,0%	62,5%	37,5%	0,0%	37,5%
SIVACI	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	28,6%	0,0%	100,0%	0,0%	71,4%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci (Dikiş), Alçı Levha Uygulayıcısı, Mermer Ocakçısı ve Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) olmak üzere toplam on meslekten dört tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Ayrıca talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman bulunmayan meslek Şoför (Yük Taşıma)'dır. Vardiyalı çalışma nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen tek meslek Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)'dır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Amasya ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Amasya ilinde işverenlerin yüzde 25,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 100 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 19'u istihdamın artacağını öngörürken Amasya'da bu sayı 25'e yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Amasya ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 1,3 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	37,3%	1,5%	40,3%	20,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	25,6%		27,9%	46,5%
İnşaat	14,3%	2,4%	57,2%	26,1%
Ulaştırma ve depolama	40,0%		30,0%	30,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10,0%	10,0%	30,0%	50,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10,0%		80,0%	10,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler			71,5%	28,5%
Eğitim	14,3%		42,9%	42,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	20,0%		60,0%	20,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			75,0%	25,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	33,3%		33,3%	33,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor			33,3%	66,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	33,3%		66,7%	
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%			

Finans ve sigorta faaliyetleri			100,0%	
Genel Toplam	**25,2%**	**1,3%**	**43,9%**	**29,6%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama ve İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnşaat ve İmalat sektörleridir. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe yer alan işyerlerinin yaklaşık yarısı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 80'inide gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5	62,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	150	25,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	148	15,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	75	11,0%
Ulaştırma ve depolama	67	10,4%
İmalat	514	8,2%
İnşaat	59	6,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	1,3%
Eğitim	3	1,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-	-
Gayrimenkul faaliyetleri	-	-
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	-
Finans ve sigorta faaliyetleri	-	-
Bilgi ve iletişim	-	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	-3	-1,3%
Genel Toplam	**1.023**	**8,9%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Amasya'da ise bu oran, yüzde 8,9 olup ülke genelinin üstündedir.

En fazla istihdam artış yüzde 62,5 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısının az olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından fazla bir etkisi olmamaktadır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe net istihdam değişim oranı yüzde 25,6'dır.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleridir. İmalat sektörü Amasya ilinde en çok çalışanı barındıran sektördür. Söz konusu sektörde yüzde 8,2'lik bir net istihdam artışı beklenmektedir. Konaklama ve yiyecek hizmeti sektöründe ise hiç artış olmadan sadece 3 kişilik azalış beklenmektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	52	25,5%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	193	13,8%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	378	10,9%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	319	10,2%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	42	5,7%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	21	3,6%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	15	2,2%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	3	0,3%
GENEL TOPLAM	**1.023**	**8,9%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 378 kişilik artış ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 3 kişilik artış ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar çalışanlarıdır.

Çalışan sayısında dördüncü sırada yer alan Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 25,5'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da az olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmemelidir. Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ikinci sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olarak net istihdam değişim oranı yüzde 10,2 gerçekleşmiştir. Bu meslek grubunun çalışan sayısının fazla olduğu göz önüne alındığında önemli ölçüde istihdama katkısı olduğu söylenebilir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
MADENCİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	BULAŞIKÇI (STEVARD)
BAYAN TERZİSİ	SERVİS REHBERİ (OKUL)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	UN İMAL İŞÇİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	AŞÇI
MERMER İŞÇİSİ	
KÜMES BAKIM İŞÇİSİ	
YUMURTA PAKETLEME İŞÇİSİ	
MAKİNECİ (DİKİŞ)	
GARSON (SERVİS ELEMANI)	

Kaynak: İPA 2017

Amasya ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Madenci (Genel), Konfeksiyon İşçisi, Bayan Terzisi, Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Mermer İşçisi, Kümes Bakım İşçisi, Yumurta Paketleme İşçisi, Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) meslekleri olup, Beden İşçisi (İnşaat), Bulaşıkçı (Stevard), Servis Rehberi (Okul), Un İmal İşçisi, Aşçı mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel), Madenci (Genel), Konfeksiyon İşçisi ve Makineci (Dikiş) meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Amasya ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda mesleklerin değiştiği gözlemlenmiştir.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

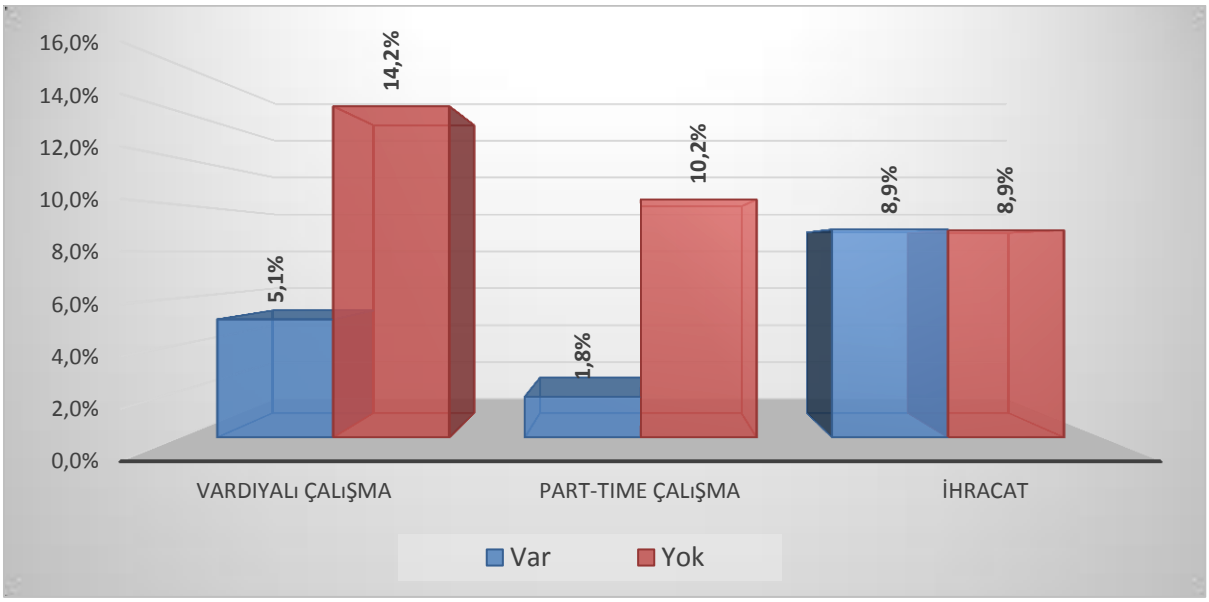

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin vardiyalı çalışma olmaması net istihdam oranını ciddi bir oranda arttırmaktadır. Amasya iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 8,9 iken ihracat yapan ve yapmayan işyerlerine ait net istihdam değişim oranının da aynı olduğu görülmüştür. Vardiyalı ve part-time çalışma işyerinin istihdam artışını azaltmaktadır. Bu iki özelliğe sahip işyerlerine ait net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından düşüktür. Ayrıca il geneline ait net istihdam değişim oranının da altındadır.

SONUÇ

Amasya ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır. İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur. İhtiyaçlar doğrultusunda Amasya ili için 3 Nisan-5 Mayıs 2017 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

2017 yılında açık iş sayısı toplam 415 kişiye ulaşmıştır. 2017 Yılı sonu itibari ile açık işlerde birinci sırayı Konfeksiyon İşçisi ikinci sırayı Mermer İşçisi ve sırasıyla Makineci (Dikiş), Bayan Terzisi, Beden İşçisi (Genel) ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri almıştır. Yapılan araştırmalarda yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında; 2015 yılının sonun da 3 bin 645 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise bu rakam 3 bin 408 olarak gerçekleşmiştir.

Amasya ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. İşyerlerinin yüzde 29,5'i İmalat sektöründedir. Amasya ilinde en az işyeri Finans ve Sigorta faaliyetleri ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerindedir. Amasya ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 11 bin 467 kişi çalışmaktadır.

Amasya ilinde işyerlerinin yüzde 32,6'sinde vardiyalı çalışma yapmaktadır. İlde sektörel baz da baktığımızda vardiyalı çalışma en çok Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri ve İmalat sektörlerinde uygulanmaktadır.

Amasya ilinde 17 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Bir işyeri bulunan Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunan işyeri yüzde 100 ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 41,8 ile İmalat sektörü, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü de yüzde 40 ile üçüncü sırada bulunmaktadır.

İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 51 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla olan Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe 117; ikinci sırada bulunan Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe 103 kişi ve üçüncü sırada bulunan İmalat sektöründe 93 kişi istihdam edilmektedir.

Amasya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasından yüksek olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. 415 kişilik açık işin yüzde 75,6'sına tekabül eden 314 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleridir.

Amasya ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 7,7; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 2 olarak gerçekleşmiştir.

Amasya ilinde açık iş oranı yüzde 3,5 olarak tespit edilmiştir. 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 96 kişilik dolu kadronun yanında 4 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,2 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Amasya ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,2 vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 5,3 ihracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 4,8 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,6 olarak tespit edilmiştir.

Açık işlerin yüzde 36,4'ünde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 21,4 olarak tespit edilmiştir. Amasya ilindeki açık işlerin yüzde 75,7'sinde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir.

Amasya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 53 gibi büyük bir oranı Akraba-Eş Dost vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 44,4 olarak gerçekleşmiştir. Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 94,3'ü İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır.

Açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ikinci sırada ise ikinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. Amasya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 81,2'dir.

Amasya ili için tespit edilen yüzde 3,5'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 6,4 ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Amasya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Konfeksiyon İşçisi, Mermer İşçisi, Makineci (Dikiş), Bayan Terzisi, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Mermer Ebatlandırma İşçisi, Satış Danışmanı, Plastik Mamuller Montaj İşçisi Ve Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) meslekleridir.

Amasya ilinde ise 20+ istihdamlı 227 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 67 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 29,6 ile Amasya ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Amasya ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Finans ve sigorta faaliyetleri, İmalat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Temininde güçlük

çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İnşaat, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Amasya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 75 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 73 kişi ile Mermer İşçisi, 30 kişi ile Beden İşçisi meslekleri takip etmektedirler. Amasya ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Amasya ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci (Dikiş), Alçı Levha Uygulayıcısı, Mermer Ocakçısı ve Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) olmak üzere toplam on meslekten dört tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir.

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama ve İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnşaat ve İmalat sektörleridir.

Amasya genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 8,9 artacağı beklenmektedir. En fazla istihdam artış yüzde 62,5 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. İstihdam azalışı beklenen sektör ise Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleridir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 378 kişilik artış ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 3 kişilik artış ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar çalışanlarıdır.

Amasya ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Madenci (Genel), Konfeksiyon İşçisi, Bayan Terzisi, Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Mermer İşçisi, Kümes Bakım İşçisi, Yumurta Paketleme İşçisi, Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) meslekleri olup, Beden İşçisi (İnşaat), Bulaşıkçı (Stevard), Servis Rehberi (Okul), Un İmal İşçisi, Aşçı mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: